

Зараз сапраўды атрымала шырокае распаўсюджванне выкарыстанне такіх відаў узаўляльных крыніц энергіі, як ветра-і сонечная энергія. Як набыць ветрагенератар ці сонечную батарэю?

СТАР 5

Якімі былі залатыя правілы застольнага этыкету сялян Віцебшчыны, якія перадаваліся ад старэйшых да малодшых і многімі з якіх мы можам карыстацца сёння?

СТАР 6

На ўласным аўто ў межах краіны можна колькі заўгодна вазіць катой і сабак. А вось калі вам давядзецца пераадоляваць няблізкі шлях разам з гадаванцам, то тут справа зусім іншая.

СТАР 8

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

«МЫ ЗАЦКАЎЛЕНЫ ГАНДЛЯВАЦЬ З ТЭРЫТОРЫІ ШРЫ-ЛАНКІ НА ГІГАНЦКІХ РЫНКАХ»

Беларусь і Шры-Ланка маюць намер вывесці двухбаковае супрацоўніцтва на якасна новы ўзровень. Гэту пазіцыю пацвердзілі 26 жніўня на сустрэчы ў Мінску Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка і Прэзідэнт Дэмакратычнай Сацыялістычнай Рэспублікі Шры-Ланка Махінда Раджапакса, паведамлі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Фота БЕЛТА

Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што краіны за кароткі час выпрацавалі шэраг прапаноў па пашырэнні двухбаковага супрацоўніцтва і цяпер настаў час краінам прымаць канкрэтныя рашэнні па напрамках далейшага ўзаемадзеяння. Кіраўнік беларускай дзяржавы адзначыў вялікі поспехі, якіх дабіўся Прэзідэнт Шры-Ланкі для працівання і стабілізацыі сітуацыі ў дзяржаве. «Пасля доўгіх гадоў канфлікту на тэрыторыі Шры-Ланкі вы далі сваіму народу не проста надзею, а гарантыю міру і спакойнага жыцця. І гэтым самым вы звярнулі на сябе, на вашу краіну погляды вельмі многіх лідараў, грамадска-палітычных дзеячаў розных дзяржаў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

У сваю чаргу Махінда Раджапакса адзначыў, што Шры-Ланка выступае за ўмацаванне дружэлюбных адносін з Беларуссю. Ён звярнуў увагу на важнасць таго, што ў беларускай дзяржаве ўстаноўлены мір, што з'яўляецца добрай асновай для развіцця дзяржавы.

На сустрэчы сам-насам кіраўнікі дзяржаў абмеркавалі ўвесь спектр двухбаковых адносін і пацвердзілі ўзаемны намер вывесці беларуска-ланкійскае супрацоўніцтва на якасна новы ўзровень.

Прэзідэнт Беларусі прапанаваў рэалізаваць шэраг буйных двухбаковых праектаў са Шры-Ланкай. «Мы зацікаўлены гандляваць з тэрыторыі Шры-Ланкі на гіганцкіх рынках Інданезіі, Паўднёва-Усходняй Азіі і асабліва Індыі, тым больш што ў вас з гэтымі дзяржавамі вельмі выгадны ў падатковых адносінах гандаль», — сказаў беларускі лідар. Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка прапанаваў Шры-Ланцы стварэнне сумесных прадпрыемстваў і нарошчванне паставак беларускай тэхнікі. «Мы гатовы ісці на стварэнне сумесных прадпрыемстваў на вашай зямлі, і такія прапановы ўжо напрацаваны спецыялістамі дзвюх краін. Думаю, у бліжэйшы час мы на практыцы зможам рэалізаваць гэтыя праекты», — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў зацікаўленасць у тым, каб ланкійскі бізнес інвеставаў у Беларусь, тым больш што шырокія магчымасці для гэтага адкрывае ўдзел краіны ў Мылтншм саюзе.

Аляксандр Лукашэнка асабліва адзначыў, што беларуска-ланкійскія адносіны набылі апошнім часам дакладную стаючую дынаміку. Прэзідэнт Беларусі запэўніў свайго ланкійскага калегу ў тым, што беларускі бок зробіць усё неабходнае для рэалізацыі дасягнутых у час перагавораў дамоўленасцяў. «Закрытых тэм у нашым супрацоўніцтве абсалютна няма, мы будзем развіваць адносіны па ўсіх напрамках, якія будуць вас цікавіць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Сёння мы адкрываем новую старонку нашых адносін. Беларускі бок поўны рашучасці вельмі хутка і эфектыўна прайсці гэты шлях».

Прэзідэнт Дэмакратычнай Сацыялістычнай Рэспублікі Шры-Ланка падкрэсліў важнасць таго, што гэты візіт — першы ў гісторыі двухбаковых адносін Беларусі і Шры-Ланкі, які пацвярджае зацікаўленасць абедзвюх дзяржаў ва ўмацаванні ўзаемавыгадных кантактаў. «Я прыхаваю ў Мінск як сябар вашай краіны і хачу запэўніць у рашучым намеры Шры-Ланкі развіваць усебаковыя адносіны з Беларуссю», — сказаў Махінда Раджапакса.

Ён таксама запрасіў Аляксандра Лукашэнка наведаць Шры-Ланку. Па выніках перагавораў бакі падпісалі восем міжнародных дакументаў, якія пашыраюць супрацоўніцтва па цэлым шэрагу напрамкаў.

У прыватнасці, падпісанні міжурадавага пагаднення аб гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, аб бізнісавых паездках для ўладальнікаў дыпламатычных і службовых пашпортаў, аб прадурочанні двайнога падаткаабкладання і папярэджанні ўхілення ад выплаты падаткаў адносна падаткаў на даходы, аб ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве, аб кантактах у сферы турызму.

Фота Ільвіч Шчырбічэвіч

«РАМАНТЫЧНЫЯ РУІНЫ» ГАЛЬШАН

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір ДВОРНИК, старшыня Гомельскага аблвыканкама:

«Доля расходаў на адукацыю ў бюджэце Гомельскай вобласці складае каля 25%. Таксама аблвыканкам пры першай мажлівасці адшуквае дадатковыя фінансавыя рэсурсы для падтрымкі этай сферы. У прыватнасці, сёння мэтавым прызначэннем у праграме адукацыі было дадаткова выдзелена Вр18 млрд на падрыхтоўку да новага навукальнага года школьных аўтобусаў. Периародная задача органаў мясцовай улады — стварыць нашым дзецям умовы для атрымання наўнавартаснай адукацыі незалежна ад мясцовасці, у якой яны пражываюць. Сярод прыярытэтаў у сферы адукацыі трэба адзначыць і бяспеку знаходжання дзяцей у школе. Бацькі павінны быць спакойнымі, перадаўшы дзяцей у школу, — і за іх здароўе, і за якасць выкладання».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.08.2013 г.

Долар ЗША	8930,00
Еўра	11940,00
Рас. руб.	271,00
Укр. грыўня	1098,81

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 15°
Віцебск	+ 18°
Гомель	+ 16°
Гродна	+ 19°
Магілёў	+ 18°
Мінск	+ 19°

Недзіцячае пытанне

БУДАЎНІЦТВА ДАШКОЛЬНЫХ УСТАНОЎ АДСТАЕ АД ПЛАНАЎ

Забеспячэнне даступнасці якаснай дашкольнай адукацыі застаецца адным з галоўных прыярытэтаў

Сёння ў краіне функцыянуе 4071 дашкольная ўстанова. А колькасць дзяцей, што іх наведваюць, дасягае 413 тысяч чалавек. У гарадах устаноў дашкольнай адукацыі наведваюць 94,6% дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў, а ў сельскай мясцовасці — 73,4%. Разам з тым, больш як 40% устаноў дашкольнай адукацыі працуюць з перагрузкай.

Па-ранейшаму існуе праблема ўладкавання дзяцей ва ўстановы дашкольнай адукацыі непасрэдна па месцы жыхарства ў мікрараёнах, дзе вядзецца інтэнсіўнае будаўніцтва жылля. Праблема крокавай даступнасці актуальная для 28 мікрараёнаў-новабудоваў. У сталіцы звыш устаноўленых нарматываў умяшчэння 40,7% устаноў дашкольнай адукацыі (181 садок). Пры гэтым пераважылі напанаўляючы груп вагаецца ў садках ад 20 да 40%.

— Будаўніцтва дашкольных устаноў адстае ад планаў, прадугледжаных праграмай развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі ў Беларусі на 2009—2014 гады, — канстатуе міністр адукацыі Сяргей Маскевіч. — Актуальнай для Мінска застаецца і праблема з забеспячэннем дашкольных устаноў педагагічнымі кадрамі. Часткова яна закрываецца за кошт прыцягнення да работы студэнтаў і педагогаў пенсійнага ўзросту. Аднак трэба прымаць больш актыўныя меры для арганізацыі прафарыяцыйнай работы, паляпшэння ўмоў працы і павышэння заробатнай платы гэтай катэгорыі спецыялістаў.

На 2013/2014 навукальны год заяўка Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама на педагагічныя кадры для устаноў дашкольнай адукацыі склала 457 чалавек. Для даведкі: у БДПУ імя М.Танка сёлета было выпушчана 209 маладых спецыялістаў, якія вучыліся на дзённым аддзя-

ленні па спецыяльнасці «Дашкольная адукацыя», і 218 выпускнікоў завочнай формы навучання. У Мінскую вобласць накіравана 39 выпускнікоў, Брэсцкую — 3, у Віцебскую — 2, Гомельскую і Магілёўскую — па адным чалавеку, у Мінск — 38 маладых спецыялістаў. І 176 выпускнікоў атрымалі свабодныя дыпломы.

У 2014 годзе БДПУ плануе выпусціць 226 студэнтаў дзённай і 134 студэнты завочнай формы навучання. Сёлета на бюджэтную форму навучання па спецыяльнасці «Дашкольная адукацыя» набралі 169 абітурэнтаў, якія ў перспектыве могуць папоўніць педагагічны склад дашкольных устаноў.

У галоўным адукацыйным ведамстве лічаць, што толькі за кошт будаўніцтва дашкольных устаноў (з запланаваных 42 устаноў у бліжэйшы час у краіне будзе ўведзена 16) праблема з даступнасцю дашкольнай адукацыі ўсё роўна не вы-

рашыцца, таму ў бліжэйшыя гады трэба прымаць дадатковыя меры: развіваць новыя формы дашкольнай адукацыі (у прыватнасці, групы кароткатэрміновага знаходжання дзяцей), ствараць дзяржаўныя ўстановы дашкольнай адукацыі на платнай аснове, а таксама ўстановы адукацыі прыватнай формы ўласнасці.

Зараз у дзяржаўных садках групы з кароткатэрміновым знаходжаннем наведваюць каля 14,4 тысячы дзяцей. Адукацыйныя паслугі (ад 1 да 2 гадзін на дзень) аказваюць таксама 18 прыватных арганізацый і 53 індывідуальныя прадпрыемствы. У сталічных установах дашкольнай адукацыі, напрыклад, дзейнічаюць ужо 293 групы кароткачасовага знаходжання дзяцей — за апошні навукальны год іх колькасць у Мінску павялічылася на трэць.

Надзея НІКАЛАЕВА

Надвор'е

АПОШНІЯ ДНІ ЦЯПЛА

Гэтымі днямі надвор'е ў Беларусі будзе вызначана вільготнымі і няўстойлівымі паветранымі масамі, паведамляе рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Вольга ФАДОТАВА.

Такім чынам, у аўторак па паўднёвай палове краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, месцамі навальніцы. У паўночных рэгіёнах ападкаў не прагназуюцца ўвогуле. Тэмпература паветра ўдзень 16-21 цяпла, у Брэсцкай вобласці ад 23 градуусаў. У сераду і чацвер месцамі будзе ісці невялікі дождж, а ў асобных раёнах уначы туман. Тэмпература паветра ўначы ад плюс 5 да 12, удзень — 16-23 цяпла.

З пятніцы на нядзелю агульны тэмпературны фон у нашай краіне нават павялічыцца. Кароткачасовыя дажджы чакаюцца толькі ў асобных раёнах, а ўначы і раніцай слабы туман. Тэмпература паветра ўначы павялічыцца да 6-13 градуусаў, а ўдзень стане 18-25 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

«КУРОРТНАЕ» НАДВОР'Е ЗАХАВАЛА НА ЎКРАЌНСКІХ МОРАХ ДА ЛІСТАПАДА

Спрыяльнае для адпачынку надвор'е ўтрымаецца на ўкраінскіх курортах практычна ўсю восень. Пра гэта паведамілі ў аддзеле кліматычных даследаванняў і доўгатэрміновых прогнозаў Украінскага навукова-даследчага метэаралагічнага інстытута Нацыянальнай акадэміі навук Украіны. Так, паводле прагнозаў, сёлета на ўкраінскіх морах можна будзе адпачываць і ў другой палове кастрычніка, і нават у лістападзе. Невялікае пахаладанне чакаецца ў сярэдзіне верасня.

НЯВЫДАДЗЕННЫЯ КНІГІ СЭЛІНДЖЭРА БУДУЦЬ АПУБЛІКАВАНЫ У ЗША

Нявыдадзеныя кнігі вядомага амерыканскага пісьменніка Джэрама Дэвіда Сэлінджэра, напісаныя ім у гады пустэльніцтва, будуць апублікаваны ў ЗША, паведаваў інфармагенцтва. Пра невядомыя раней кнігі пісьменніка стала вядома дзякуючы біяграфам Сэлінджэра — амерыканскаму пісьменніку Дэвіду Шылдсу і галівудскаму сцэнарысту Шэйну Салерна. Сярод іх — гісторыя галоўнага героя рамана «Над прорывай у жыццё» Холдэна Коленфільда і яго сям'і, неапублікаваная аповесць «Апошні і лепшы з Пітэр Пэнаў», апаўдана пра сям'ю вундэркіндаў Глас і кніга пра Другую сусветную вайну, напісаная на аснове асабістых перажыванняў аўтара.

Амерыканскі пісьменнік Джэрама Сэлінджэр пасля 1965 года перастаў друкаваць свае новыя творы, аддаючы перавагу пісаць «для сябе». Яго апошняя апублікаваная праца — аповесць «16-ы дзень Хэл-ворта 1924». Сэлінджэр наклаў забарону на перавыданне ранніх твораў і спыніў некалькі спробаў выдаць яго лісты.

У ЧЭХІІ НА МІТЫНГАХ СУПРАЦЬ ЦЫГАН ЗАТРЫМАЛІ 75 ЧАЛАВЕК

У Чэхіі падчас акцыі пратэсту за парашэнні грамадскага парадку і непапарадкаванне паліцыі было затрымана 75 чалавек, паведаваў інфармагенцтва. У сямі чэшскіх гарадах прайшлі акцыі пратэсту супраць цыган — актыўныя выступілі з патрабаваннем выселіць цыганскае насельніцтва з краіны. У Астраве, на паўночным усходзе рэспублікі, каля 600 чалавек пачалі закідаць паліцыю камянямі, затрымана 60 млынгоўцаў. У Пльзене на вуліцы выйшлі да 400 чалавек, з якіх затрымана 15. Буйныя дэманстрацыі прайшлі таксама ў Чэске-Будзевіцэ і ў Празе. У шэрагу выпадкаў праваахоўнікі выкарысталі слязізцы газ. Цыганскае насельніцтва Чэхіі складае ад 250 да 300 тысяч чалавек і з'яўляецца адной з самых бедных этнічных груп краіны.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

СІРЫЯ Ў ПРЫЦЭЛЕ ЗАХАДУ

Сітуацыя вакол Сірыі абвастрылася настолькі, што ўжо ў бліжэйшыя тыдні Захад можа паць яе бамбардзіроўка. Шанцы на прадурочнае сілавой акцыі памяншаюцца з кожнай гадзінай. Дапамагчы пазбегнуць яе магла б камісія ААН, якая ў панядзелак пачала расследаваць меркаваную хімічную атаку пад Дамаскам 21 жніўня. У ЗША, зрэшты, ужо заявілі, што рашэнне сірыйскіх улад дапусціць міжнародных інспектараў «разглядаецца як запозненне».

Паводле розных звестак, ахвярамі атакі сталі ад некалькіх сотняў да 1,3 тысячы чалавек. Пры гэтым сірыйская апазіцыя і ўрад Башара Асада вінавацяць адзін аднаго ў выкарыстанні хімічнай зброі. Разабрацца на месцы павінны эксперты ААН, аднак на Захадзе, які вельмі негатыўна ўспрымае рэжым у Дамаску, апрыёры ўскладаюць на яго адказнасць.

Што да абвінавачванняў у хімічнай атацы, то Асад абверг іх асабіста ў інтэрв'ю «Известиям». «Нас абвінавачваюць у тым, што воіны выкарысталі хімічную зброю ў раёне, які нібыта знаходзіцца пад кантролем баевікоў. На самой справе ў гэтым раёне няма выразнай лініі фронту паміж арміяй і баевікамі. І хіба можа дзяржава прымяніць хімічную або любую іншую зброю масавага паражэння ў месцы, дзе сканцэнтраваны яго воіскі? Гэта супярэчна элементарнай логіцы», — сказаў сірыйскі прэзідэнт.

Тым часам ужо на ўсю моц абмяркоўваюцца магчымыя дзеянні ў адказ на хіматаку. У прыватнасці, прэзідэнты ЗША і Францыі Барак Абама і Франсуа Алянд перагаварылі па тэлефоне ў нядзелю. А ў панядзелак кіраўнік французскага МЗС Ларан Фабіус заявіў, што рашэнне аб магчымым ваенным умяшанні будзе прынята на працягу бліжэйшых дзён.

Да вучобы гатовы!

«АСАРТЫМЕНТ ШКОЛЬНЫХ ТАВАРАЎ ЗНАХДТА ШЫРОКІ — ПАКУПНІКУ СКЛАДАНА ЗРАБІЦЬ ВЫБАР»

Да такой высновы прыйшлі прадстаўнікі міністэрства гандлю і адукацыі, «Беллепрама» і Белкаапсаюза, наведваючы гандлёвыя кропкі ў Мінску і Стоўбцах. Чыноўнікі пагадзіліся з прадаўцамі і вытворцамі і пацікавіліся, чаго не хапае пакупнікам.

У сталічным ГУМе выбар паўсядзённага школьнага адзення і канцільярскіх тавараў сапраўды ўражае. Сотні мадэляў школьнай формы ад беларускіх вытворцаў, дзясяткі варыяцый камбавання строяў для хлопчыкаў і дзяўчат. А ад калорывай гамы хлапчучковых кашуль літаральна ў вачах мігліць. Не дзіва, што нават раніцай буднага дня тут назіраецца наплыв пакупнікоў.

Сярод іх заўважаю бабулю, маці і дзяўчынкі-школьніцы, якія з цікавасцю выбіраюць дзясночыя кашулі. Сям'я прыхахла сюды па справах з Рагачова, прычым яны да школы ўжо закіпілі дома. Па іх словах, асартымент тут не значна адрозніваецца ад мясцовага, ды і цэны — таксама.

Між тым, супрацоўнікі ГУМа адзначаюць, што, нягледзячы на шырокі выбар, часам падабраць строй для школьніка бывае складана.

— Дзеці цяпер розныя. Бываюць поўненькія і нізкія, бываюць худзенькія і высокія. Але пры неабходнасці мы падганяем адзенне пад дзіця.

СТАР 3

КРЫМІНАЛЬНЫЯ СПРАВЫ АДНОСНА СЛУЖБОВЫХ АСОБ БЕЛАРУСКАЙ КАЛІЙНАЙ КАМПАНІІ

Следчы камітэт раследуе крымінальныя справы адносна службовых асоб ЗАТ «Беларуская калійная кампанія», паведамлі БЕЛТА ў аддзеле інфармацыі і сувязі з грамадска-сфарцаю СК Беларусі.

«Следчым камітэтам Рэспублікі Беларусь раследуюцца крымінальныя справы, заведзеныя Генеральнай пракуратурай па ч.3 арт.424 «Злоўжыванне ўладай і службовымі паўнамоцтвамі» КК у адносінах да службовых асоб ЗАТ «Беларуская калійная кампанія» (ЗАТ «БКК»); старшні наглядальнага савета Уладзіслава Баумгертнера, члена наглядальнага савета Алега Пятрова, першага намесніка генеральнага дырэктара Канстанціна Саладоўнікава, намесніка генеральнага дырэктара па фінансах Ігара Яўстратава, начальніка фрактовага аддзела Дзмітрыя Самойлава і іншых асоб», — растлумачылі ў камітэце.

У СК дадалі, што падставай для распынення крымінальных спраў паслужылі матэрыялы аб учыненні гэтымі людзьмі відавочных злоўжыванняў службовымі паўнамоцтвамі ў карысных мэтах, што прывяло да нанясення істотнага ўрону дзяржаўным і грамадскім інтарэсам Рэспублікі Беларусі, а таксама нанясення ўрон у асабліва буйным памеры ААТ «Беларуськалій» і ЗАТ «БКК». «На падставе наяўных доказаў і іншых фактычных матэрыялаў Следчым камітэтам вынесены пастановы аб прызнанні названых асоб абвінавачанымі», — таксама паведамлілі ў ведамстве.

Старшыня наглядальнага савета ЗАТ «БКК» Уладзіслаў Баумгертнер затрыманы, у адносінах да яго выбрана мера стрымання ў выглядзе ўзяцця пад варту. Пятроў, Саладоўніку, Яўстрату, Самойлаў аб’яўлены ў вышук, у тым ліку па лініі Інтэрпала. У ходзе расследавання крымінальных спраў Следчым камітэтам устаноўляюцца і дакументацыйна іншыя факты супрацьпраўнай дзейнасці вышэйназваных і іншых службовых асоб ЗАТ «БКК».

■ Беларусь і свет

Па-першае, каб зразумець, чым Беларусь можа быць карысны гэты рэгіён, трэба хаця б аглядна зазірнуць у яго нядаўняе мінулае і ў час цяперашні. Ідэя стварэння арганізацыі АСЕАН зарадзілася яшчэ ў перыяд так званых Індкайтэйскіх войнаў. Гэта серыя ўзброеных канфліктаў у 50-70-х гадах мінулага стагоддзя, у тым ліку ўнутрыдзяржаўных, асноўнай арэнай для якіх былі тры краіны: В’етнам, Камбоджа і Лаос. Гэтая частка гісторыі нам добра знаёмая як па дакументальных фільмах, так і па мастацкіх. Прычыны крываваых сутыкненняў тых гадоў звязаны, апроч іншага, з імкненнем Францыі і ЗША захаваць ці прымножыць свой уплыў у рэгіёне. Але ў выніку стала ясна, што каланіяльны перыяд заканчваецца і мясцовыя народы ўсё ж такі будуць жыць у незалежных дзяржавах.

У разгар гэтых канфліктаў, у 1967 годзе, у Бангкоку была падпісана дэкларацыя аб стварэнні АСЕАН. У канкрэтныя дамоўленасці яна перайшла толькі ў 1976 годзе, пасля падпісання іншых дакументаў на востраве Балі. Да таго моманту ў Лаос, Камбоджа і В’етнам яшчэ не ўвайшлі ў арганізацыю, але затое ў яе складзе апынуліся Інданезія, Малайзія, Сінгапур, Тайланд і Філіпіны, якія таксама, у прынцыпе, не так даўно былі калоніямі. Крыху пазней да іх далучыўся Бруней, які атрымаў незалежнасць, а ў 1990-х гадах і згаданая тройка, найбольш пацярпелая ад вайны. Увайшла ў АСЕАН і М’янма. Такім чынам, цяпер у арганізацыі 10 краін. Агульнае насельніцтва гэтых дзяржаў — каля 600 млн чалавек, а агульны ВУП — больш за \$2 трлн. Яны хочучы і могуць развівацца, а значыць, шукаюць гандлёвых партнёраў.

Віталь Бусько адначасна, што для Беларусі цяпер асноўны партнёр у рэгіёне — В’етнам, які акраў я пасля баявых канфліктаў. Ён, як вядома, суседнічае з Лаосам і Камбоджай. Перспектывы супрацоўніцтва з гэтымі краінамі даволі вялікія. Узяць хоць бы ваенна-тэхнічную сферу. Паводле справаздачы The Military Balance брытанскага Міжнароднага інстытута стратэгічных даследаванняў (IISS) за 2012 год, на ўзбраенні ў арміі Лаоса — савецкія танкі «Т-54» і «Т-55» і нават дзесяць «ветэранаў» «Т-34-85». Ёсць савецкія танкі і ў Камбоджы. Таксама гэтыя дзяржавы выкарыстоўваюць верталёты і самалёты з СССР, у тым ліку закупаючы іх новыя мадфікацыі ў Расіі (транспартныя верталёты К-32Т). Калі казаць пра В’етнам, то, безумоўна, там нямала тэхнікі савецкай эпохі, у тым ліку комплексы «С-125». Калі зірнуць на іншых членаў АСЕАН і іх суседзяў, то і там можна сустрэць узоры савецкага і пост-савецкага ўзбраення. У прыватнасці, гэта сама-

ДЗЯРЖАВА І БІЗНЕС РАЗАМ ШУКАЮЦЬ ВЫЙСЦЕ

Напрыканцы мінулага тыдня ў Дзяржынску адбылося чарговае пасяджэнне Савета па развіцці прадпрыемліўства ў Беларусі. Спачатку спакойная атмасфера звычайнага дакладна-справаздачнага мерапрыемства пасля змянілася эмацыянальным абмеркаваннем праблем, якія перашкаджаюць развіццю беларускага бізнесу. Высокія стаўкі падаткаў, дарэгага арэнды, недаступныя фінансы, слабая канкурэнцыя, нежаданне стварэння новых вытворчасцяў, катастрафічны недахоп кваліфікаваных работнікаў — пра гэта і шмат што іншае ішла размова.

Работнікаў шмат, а прафесіяналаў няма

Аляксандр ШАКУЦІН, старшыня савета дырэктараў ААТ «Амкадор», паказаў удзельнікам пасяджэння зусім нядаўна створанае прадпрыемства «ПІМІ «Гідраўліка», а пасля расказаў пра свае поспехі і даў некалькі парад. Па-першае, «сёння вытворчасць — гэта, перш за ўсё, лагістыка. Нельга будаваць заводы па савецкіх прынцыпах. Нават эканомленая доля секунды можа знізіць сабекошт прадукцыі». Па-другое, Аляксандр Шакуцін прызнаўся, што на пытанне, якая ў беларускай вытворчасці зараз самая вялікая праблема, адказаў бы: «Поўная адсутнасць кваліфікаваных кадраў. А значыць, мы сёння павінны адбраць найбольш «галавацкіх», адраўляць на Захад вучыцца. Пасля яны будуць прыязджаць і вучыць іншых». Ёсць і яшчэ адна страшная праблема: «Беларуская вытворчасць утрымлівае да 40% лішніх людзей. Але пры гэтым у нас і дэфіцыт працоўных рэсурсаў». Віцэ-прэм’ер Беларусі Пётр ПРАКАПОВІЧ, які з’яўляецца старшынёй Рады, пасля пацвердзіў, што «колькасць людзей насамрэч большая, чым патрэбна. Пасля аптымізацыі шмат работнікаў становяцца вольнымі. Напрыклад, толькі за першае паўгоддзе ў Міністэрстве прамысловасці вызвалілася больш за 10 тысяч чалавек. Але калі на малыя прыватныя прадпрыемства будучы ствараць новыя вытворчыя месцы, то гэты працэс будзе ісці бясхадна». «Мы прайшліся з вамі па вытворчасці і ўбачылі сучасную тэхніку, дзе ўсё аўтаматызавана. Тут патрэбна мінімальна колькасць людзей, але гэта павінны быць спецыялісты высокай кваліфікацыі, — заявіў Пётр Пракаповіч. — Толькі высокай прадукцыйнасцю працы мы можам вырашыць дзве асноўныя нашы праблемы — павышэнне жыццёвага ўзроўню насельніцтва і павышэнне канкурэнтаздольнасці нашых тавараў і паслуг, каб мы маглі далей выйграваць канкурэнтную барацьбу на любых рынках. Без месца на рынку сёння не можа быць ніякай перспектывы».

Дарчы, пытанне аджукці кваліфікаваных работнікаў вырашана больш падрабозна разгледзець на наступным пасяджэнні, прыкладна ў кастрычніку.

Экспарт і толькі экспарт

Так каротка можна перадаць словы намесніка прэм’ер-міністра Беларусі аб эканоміцы Беларусі. «Наша краіна арыентавана толькі на экспарт. Мы ўжо сёння павінны 65% усёй прадукцыі прадаваць за мяжу, а заўтра — 85%. Наша эканоміка пабудавана

так, што мы вымушаны імпартаваць сыравіну і матэрыялы, а значыць, шмат павінны і адраўляць на экспарт. Таму ўсё, што мы імпартуем, потым павінна прадацца ў экспартнай прадукцыі. І тут вялікую ролю павінен сыграць прыватны бізнес. Ён павінен быць пільнерам. У вас магчымасяў больш, чым у іншых, каб укараняць сучасныя тэхналогіі, выкарыстоўваць новыя метады кіравання, — звярнуўся да прадпрыемальнікаў Пётр Пракаповіч, — вы ведаеце, як працаваць у рынковых умовах, таму важна, каб гэты вопыт быў выкарыстаны».

Ад бізнесу — 50% ВУП

Віцэ-прэм’ер паставіў і такую задачу: «Усё, што ёсць у свеце лепшага ў плане тэхналогіі, павінна быць у нас. Калі 10-15 гадоў таму доля прыватных прадпрыемстваў была нязначнай, то сёлета мы павінны выйсці на чвэрць ВУП ад прадпрыемстваў малага і сярэдняга прадпрыемліўства. І гэтая лічба будзе толькі павялічвацца. Да 2015 года — не менш за 30%. А ў наступнай пяцігодцы прыватны бізнес павінен ствараць 50% ВУП».

Асабліва важна развіццё малага бізнесу ў рэгіёнах. «У некаторых раённых цэнтрах рэспублікі пацуплены і бюджэт падаткаў ад прыватнага бізнесу дасягае 60%. Нагледзячы на жорсткую канкурэнцыю, колькасць прадпрыемстваў малага і сярэдняга бізнесу з кожным годам расце (па 10-20% за год). Значыць, яны бачаць перспектывы і маюць умовы для развіцця. Але мы павінны разабрацца, якія праблемы перашкаджаюць ім працаваць лепш».

ПДВ не падымуць?

Пётр Пракаповіч падтрымлівае прапанову бізнесу не павышаць стаўку ПДВ: «Будзем уносіць адпаведную прапанову ва ўрад». Сёння стаўка падатку на дабаўленую вартасць складае 20%. Аднак намеснік кіраўніка ўрада кажа, што «рэвалюцыйны шлях у падатковай палітыцы непрымальны, у эканоміцы павінна быць стабільнасць. Мы не можам пайсці на тое, каб рэзка знізіць падаткі». У той жа час, па яго словах, стаўка падатку на прыбытак вызначана канкурэнтная — 18%, а значыць, прадпрыемліні маюць магчымасць накіроўваць свой прыбытак на развіццё. Але **Сяргей Навіцкі, генеральны дырэктар прадпрыемства «Хенкель Баўтэхнік», член Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь**, намеснік старшні Савета па развіцці прадпрыемліўства, паведаміў наступнае: «Цікавая сітуацыя з падатковай нагруквай у краінах Мылтанага саюза. Па свежых звестках Сусветнага банка, падатковая нагрузка ў Казахстане складае 26,8% ад прыбытку арганізацый, у Расіі — 54,1%, у Беларусі — 60,7%. Пры адсутнасці мытных бар’ераў мы маглі нашымі краінамі падаць з’яўляюцца практычна адзінным рэгулятарам эканамічнай дзейнасці. У сувязі з гэтым мяне непакоіць той факт, што Міністэрства фінансаў збіраецца павялічыць стаўку падатку на дабаўленую вартасць да 22% нават пры тым, што адначасова будзе зніжацца стаўка падатку на прыбытак. Гэта, на маю думку, зніжае канкурэнтаздольнасць айчынных вытворцаў».

Хочаш памышканне чужынаў?

Шмат пытанняў ад прадстаўнікоў бізнес-саюзаў тычыліся набыцця арэндаваных плошчаў ва ўлас-

насць. Гэтая тэма разглядаецца ва ўрадзе, але праблем яшчэ шмат. «Мы ўзялі на кантроль усю маёмасць, якая здаецца ў арэнду і якая можа быць прададзена ва ўласнасць, але продаж яе павінен ісці па рынковым кошце», — кажа Пётр Пракаповіч. На думку намесніка прэм’ер-міністра, сёння высокія арэндныя стаўкі на памышканні таму, што іх не хапае. «Значыць, трэба ўзводзіць новыя памышканні — для гэтага пераходзіць ням». Па словах віцэ-прэм’ера, «у Мінску 300 фірмаў звярнуліся з заявамі купіць арэндаваныя памышканні, але калі яны даведаліся пра кошт, то ахвотніцка засталася толькі 100. Тым не менш попыт на выкуп арэндаванага памышкання ва ўласнасць ёсць». Трошкі іншай думкі прытрымліваецца Аляксандр Шакуцін: «Адайце вы непрацуючае прадпрыемства прыватніку хоць за адну базавую велічыню, толькі абавязьце там працаваць, — і вы атрымаеце грошы праз падаткі. Паўсюль павінен быць гаспадар. Трэба развіваць вытворчасць, а не гандаль. Паглядзіце, колькі ўжо ў нас гандлёвых цэнтраў! І там прадаецца імпортная прадукцыя. А трэба вырабляць сваё». У сваю чаргу Аляксандр Турчын, намеснік старшні Мінскага абласнога выканаўчага камітэта, паскардзіўся на тое, што ўсё, што да яго прыходзіць, хочучы памышканні выключна за МКА-Дам. «Ды барыце вы ў іншых месцах памышканні — калі ласка. Мы гатовы сёння ісці насустрач і паніжаць цану, даваць растэрміноўку».

Замест гандлю — вытворчасць

Па-ранейшаму непакоіць прадпрыемальнікаў і пытанне паставак прадукцыі ў рэспубліку ў адпаведнасці з тэхнічнымі рэгламентамі Мылтанага саюза. Пётр Пракаповіч лічыць, што ў прадпрыемліўстве не павінна быць праблем з пастаўкай сертыфікаванай ці дэклараванай прадукцыі. «Прадпрыемліні павінны разумець, што сёння сітуацыя не тая, што 20 гадоў таму, цяпер дзейнічаюць буйныя гандлёвыя сеткі і ўжо не па кожны тавар чалавек ідзе на рынак. Калісьці гэта ўсё скончыцца. Тыя, хто гандлюе на рынку, павінны гэта разумець і падумаць, чым яны будуць займацца далей — вытворчасцю ці імпартам тавараў», — падкрэсліў віцэ-прэм’ер.

Працаваць павінны і дзяржава, і прыватнік

Віктар МАРГЕЛАЎ, старшыня саюза юрыдычных асоб «Рэспубліканская канфедэрацыя прадпрыемліўства», лічыць, што стрымальным фактарам для развіцця эканомікі з’яўляюцца пастаянныя дэвальвацыйныя чаканні, адсутнасць канкурэнцыі і зніжэння выдаткаў. Таксама яго непакоіць пытанне, чаму людзі, якія атрымліваюць па два-тры мільёны, не хочучы пераходзіць на больш напружаную працу з заробкам у ішчэць-сям мільёнаў? Можа быць, трэба штосьці змяняць у сацыяльнай сістэме і падумаць і пра духоўнае развіццё грамадства? Але галоўным пасылам прадстаўніка бізнесу была просьба: «Хо-ліць размяжоўваць на дзяржаўнае і прыватнае — усё павінны працаваць». Аляксандр Калінін, старшыня грамадскага аб’яднання «Беларускі саюз прадпрыемальнікаў», дадаў да праблемных пытанняў высокі кошт фінансавых рэсурсаў.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

г. Дзяржынск.

НАВІНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

РОК АД «БЕЛАЙ РУСІ»

На галоўнай плошчы Наваполацка — плошчы Будаўнікоў — 30 жніўня пройдзе рок-фэстываль (у рамках акцыі «Музычныя вечары «Белай Русі»).

Больш за 20 маладых і ўжо вядомых калектываў з Полацка і Наваполацка, а таксама іншых рэгіёнаў Беларусі стануць удзельнікамі гэтага вялікага фэсту, які праводзіцца ўжо ў трэці раз. Мерапрыемства праходзіць пад эгідай Наваполацкай гарадской арганізацыі рэспубліканскага грамадскага аб’яднання «Белая Русь» па асабістай ініцыятыве яе старшні, дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Вадзіма Дзевятоўскага, вядомага спартсмена, прызёра Алімпіяды.

— Гэтым канцэртам мы хочам падтрымаць таленавітых музыकाў. Магчыма, менавіта ўдзел у нашым фэстывалі стане для іх стымулам для пачатку паспяховай музычнай кар’еры і творчага росту. Прыемна адзначаць, што колькасць ахвотных выступіць на галоўнай плошчы Наваполацка з кожным годам расце: сёлета наступіла каля 30 заявак, а значыць, наша музычная рок-падзея мае пазітыўны імідж і запатрабаванасць, — кажа Вадзім Дзевятоўскі.

Інфармацыйная падтрымка мерапрыемства — тэлекампанія «БелМузТБ», а генеральны спонсар — пітная вада «Бараван».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЦЫГАРЭТЫ ЗНОЎ ПАДАРАЖЭЛІ

У верасні максімальныя рознічныя цэны на асобныя віды цыгарэт з фільтрам павялічыліся на 1,9-4,3 працента. Гэтая інфармацыя размешчана на сайце Міністэрства па падатках і зборках.

Так, максімальныя рознічныя цэны на цыгарэты вытворчасці ТАА «Тытунь-інвест» «Карона эліт» павялічыліся на 1,9 працента (да 5,4 тысячы рублёў за пачак), «Карона» і «Карона блакітная» — на 3,3 працента (да 6,2 тысячы рублёў), «Карона слім» — на 3,6 працента (да 5,7 тысячы рублёў), «Форт» і «Форт-7» — на 3,8 працента (да 5,5 тысячы рублёў за пачак). Кошт цыгарэт «Winston XSense Blue» і «Winston XSense Silver» павялічыліся на 4,3 працента (да 12 тысяч рублёў).

Вызначаны цэны на тытунёвыя вырабы, якія раней не прадаваліся ў краіне. Так, цыгарэты «Sobranie Black», «Sobranie Blue» і «Sobranie Gold» будуць каштаваць на ўзроўні 20 тысяч рублёў, «Came Filters», «Came Blue», «Came Silver» — 11,8 тысячы рублёў.

Апошні раз цэны на асобныя віды тытунёвых вырабаў павялічыліся ў пачатку жніўня. Тады рост склаў ад 5 да 21,2 працента.

У ГОРАДЗЕ ГАРЭЎ ГАНДЛЁВЫ ЦЭНТР...

Буйны пажар у новабудулі гандлёвага цэнтра адбыўся ў Смалевічах. Пры самаратаванні пацярпеў адзін чалавек. У тымні былі заздзейнічаны 24 адзінкі тэхнікі і 45 пажарных-выратавальнікаў. На месца выязджала аператыўная група Міністэрства па надзвычайных сітуацыях на чале з намеснікам міністра.

— Пра загаранне новабудулі на вуліцы Гандлёвай у 15.20 у цэнтр аператыўнага ўпраўлення Смалевіцкага падраздзялення МНС паведаміў вартанік. Гарэў аднапавярховы, каркаснага тыпу будынак вытворча-лагістычнага цэнтра «Алім» памерамі 60х80х6 метраў. На момант загарання ў ім праводзіліся будаўніча-мантажныя работы. Усяго на тэрыторыі аб’екта будоўлі знаходзілася каля 50 чалавек падраднай і субпадрадных арганізацый. Праводзіліся агнявыя работы па рэзцы металу, з-за чаго ў 15.10 і адбылося ўзгаранне ўдзяльніка з наступным распаўсюджваннем агню па перыметры будынка, — расказалі ў Мінскім абласным упраўленні МНС. — Да прыбыцця падраздзялення МНС работнікі прадпрыемства спрабавалі самастойна ліквідаваць загаранне пры дапамозе пяці вогнетушыцеляў. У выніку хуткага распаўсюджвання агню на гаручым матэрыяле і стварэння высокай тэмпературы выбухнулі дзве кіслародныя балоны, што знаходзіліся ўнутры будынка. Пры самавыратванні пацярпелы зарывчык, які скокнуў з даху з вышыні шасці метраў. Ён атрымаў адкрытую чарпапа-мазгавую трауму.

У гэты ж дзень увечары адбыўся яшчэ адзін пажар у Смалевіцкім раёне: пабіўшы ўскі Чэрнікаўшчына загарэўся склад. Пра тое ў 21.20 паведаміў пажарны муніцыпалітэты, што празраўва міма. Склад знаходзіўся на адлегласці 1,5 кіламетра ад вёскі. У выніку пажару згарэла 30 тон саломы пад наваесам. Работнікі МНС папярэдзілі знішчэнне агнём 235 тон угнаенняў, што знаходзіліся ўнутры склада.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗНІЗІЎСЯ АБ’ЁМ ПРАМЫСЛОВАЙ ПРАДУКЦЫІ

Сёлета ў студзені—ліпені аб’ём прамысловай вытворчасці ў краіне склаў 35,26 мільярда рублёў, знізіўшыся ў параўнанні з леташнім перыядам на 4,5%, паведамілі ў статыстычным ведамстве краіны.

Як сведчыць статыстыка, аб’ём вытворчасці ў прамысловасці за сем месяцаў гэтага года ў параўнанні з такім жа перыядам леташняга знізіўся амаль на 5%. У тым ліку харчовых прадуктаў, уключаючы напой, і тытуню сёлета ў студзені—ліпені было вылучана на 2,8% больш, чым за першыя сем месяцаў мінулага года, хаця ў ліпені гэтага года аб’ём вытворчасці знізіўся на 5% у параўнанні з леташнім ліпенем.

Паводле статыстыкі, сёлета ў параўнанні з першым паўгоддзем мінулага года доля стратных прадпрыемстваў у сельскай гаспадарцы, паляванні і лясной гаспадарцы ўзрасла на 1,3% — таму што расла не доля, а скарачалася іх колькасць.

У сельскай гаспадарцы ў першым паўгоддзі гэтага года ў параўнанні з такім жа перыядам мінулага года стратных прадпрыемстваў павялічылася на 2,5%, хаця ў параўнанні з сёлетнім першым кварталам за справазданым перыяд гэты паказчык знізіўся толькі на 0,5 працэнтнага пункта. Затое паказчык стратнасці сельгаспрадпрыемстваў Беларусі па-ранейшаму застаецца адным з самых нізкіх сярод усіх айчынных галін. Нейкія пагаршэнні назіраюцца і ў гандлі тытунёвымі вырабамі. Але вось за гэтае пагаршэнне наш гандаль мы вітаем — і няхай атруты ў нас будзе як мага менш.

Пятро РАМАНЧУК.

А РАСЛІНОВОДСТВА АДСТАЕ...

За сем месяцаў сёлета ў гаспадарках усіх катэгорый вытворчасць прадукцыі сельскай гаспадаркі ў бягучых цэнах склала 45 трлн рублёў і зменшылася, у параўнанні з адпаведным перыядам летася, на 4,1%, паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

У сельскагаспадарчых арганізацыях аб’ём вытворчасці прадукцыі за гэты перыяд зменшыўся на 4,5%. Пры гэтым вытворчасць прадукцыі жытняпадобу павялічылася на 1,9%, а вось у раслінаводстве — зменшылася на 17,8%. Зніжэнне аб’ёму прадукцыі раслінаводства абумоўлена, перш за ўсё, больш пазіўнымі тэрмінамі ўборкі ўраджаю збожжа сёлета ў параўнанні з мінулагагоднім сезонам.

У студзені—ліпені сёлета гаспадаркамі усіх катэгорый краіны рэалізавана жывёлы і птушкі на забой (у жывой вазе) 969,4 тысячы тон, што на 10,2% больш, чым за такі перыяд летася, выраблена малака — 4 008,3 тысячы тон (на 2,1% менш), яек атрымана — 2 421,4 млн штук (на 3% больш). Сельскагаспадарчыя арганізацыі за сем месяцаў рэалізавана жывёлы і птушкі на забой (у жывой вазе) 865,8 тысячы тон, што на 10,4% больш, чым у студзені—ліпені летася, яек выраблена — 1 598,3 млн штук, што на 4,7% больш.

Сяргей КУРКАЧ.

У СВЕТЛАГОРСКУ ДВА МЕСЯЦЫ ШУКАЮЦЬ УДАВА, ЯКІ УЦЁК

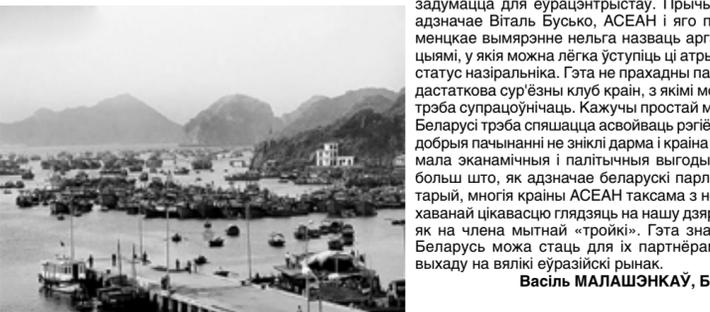
Пошукі удава, які ўцёк у Светлагорску, пакуль не далі выніку, паведамілі карэспандэнт БЕЛТА ў раёнай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Каля двух месяцаў назад у адной з жыхарак райцэнтра ўцёк удаў. Уладальніца вынесла вытуліць рэптылію позна вечарам на дзіцячую пляцоўку. Аднак не заўважыла, як гадаваец даўжыню каля метра знік у траве. З заявай аб прапачы змяі звярнуліся суседзі.

У райвыканкаме па гэтым пытанні праведзена пасяджэнне камісіі, на якой пошукам удава даручана займацца шэрагу службаў, у тым ліку прадпрыемству жылёва-камунальнай гаспадаркі і праваахоўным органам. Апошняя адпрацоўка жылых масіваў, прылеглых да месца знікнення рэптыліі, вынікаў пакуль не дала.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь смуткуе ў сувязі са смерцю былога першага намесніка старшні Дзяржкамвыда БССР ТКАЧУКА Рэма Андрэевіча і выказвае глыбокія спачуванні яго родным і блізкім.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь смуткуе ў сувязі са смерцю былога дырэктара гандлёвага рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белсаюздрук» ШАБЛЮСКАЙ Ларысы Кузьмінчы і выказвае глыбокае спачуванне яе родным і блізкім.

Васіль МАЛАШЭНКАЎ, БЕЛТА

БЫХАЎСКУЮ БАТЛЕЙКУ ПАКАЖУЦЬ НА ДНІ ПІСЬМЕНСТВА

Установы культуры Магілёўшчыны рыхтуюцца да ўдзелу ў Дні беларускага пісьменства, які 1 верасня пройдзе ў Быхаве.

Магілёўскі мастацкі музей імя Паўла Масленнікава рыхтуе да рэспубліканскага свята вялікую экспазіцыю. Яе асноўная частка — гэта карціны, напісаныя мастакамі з розных краін падчас штогадовых пленараў «Вобраз Радзімы ў выяўленчым мастацтве».

Гэта будуць унікальныя прыгожыя пейзажы — старадаўнія вулічкі, архітэктурныя помнікі і саборы, якія намалювалі мастакі з Беларусі, Расіі, Украіны, Сербіі, — расказала намеснік дырэктара Магілёўскага мастацкага музея Святлана Строгіна.

Дарчы, сёлета напрыканцы верасня ўдзельнікі чарговага міжнароднага пленэру прыедуць у вядомае старажытнае мястэчка Баркалабава на Быхаўшчыне.

Музей таксама прадставіць гасцяям быхаўскага свята беларускую батлейку. Яна, дарэчы, мае паходжанне з вёскі Быч Быхаўскага павета Магілёўскай губерні.

Гэта гісторыя пра замкаўнага ўрача, карчмара, які ідзе на кірмаш. Што атрымліваецца з гэтага — прыходзіць і паглядзіце на нашу батлейку!

Ілона ІВАНОВА.

КАЛЮЧКА СТАНЕ НЕПАТРЭБНАЙ

Пад Брэстам чатырохкіламетровы ўчастак мяжы аснасці інтэлектуальнай сістэмай відеаназірання.

Пам'ятавец з фільмаў, як памежны нарад выходзіць у дзор у спіску, туман і сцюжа, як узіраюцца ў бнюкль вартавыя мяжы, каб зносіны парашальнік не пералез праз калючы дрот і не трапіў у краіну нелегальна або такім жа чынам пакінуў яе? Апошнім часам уздоўж памежнага дроту паўсюдна ўсталявана сігналізацыя.

Сістэма, якую прэзентавалі на брэсцкім участку мяжы, стане добрым стрымальным фактарам, лічаць спецыялісты. Каму захочацца лезці на ражон, калі ведаеш, што пра твай нелегальны крок за секунды стане вядома не толькі аператару брэсцкай заставай, але і дзяржурнаму Дзяржапрагранкамітэта краіны.

На прэзентацыі электроннага «замка» прысутнічалі старшыня Дзяржапрагранкамітэта краіны Аляксандр Баеўка, прадстаўнікі кітайскай кампаніі, якая паставіла абсталяванне. Дарэчы, бясплатна, у рамках тэставана-рэкламнай праграмы.

Яна СВЕТАВА.

ЦЫГАРЭТА ЎПАЛА НА ВОПРАТКУ...

У Мінскім і Мазырскім раёнах двое мужчын пацярпелі ад неасцярожнага абыходжання з агнём. Адзін з іх памёр у бальніцы.

Увечары 50-гадовы мужчына рамантаваў на прысядзібным участку грузавы аўтамабіль. Пры дапамозе газавай гарэлкі, падключанай да бытавога газавога балона, ён награвваў болт. Шланг сарваўся з гарэлкі — і пары газу ўспыхнулі, у выніку чаго чалавек атрымаў алегкі 13 працэнтаў цела. У бальніцу пацярпелага даставіла дачка. Мужчыну шпіталізавалі ў стане сярэдняй ступені цяжкасці.

СПАЎ НАПАДПІТКУ, НЕ ЧУЎ ГУКУ АПАВЯШЧАЛЬНІКА

Сталіся пажарныя выратавалі ад гібелі 51-гадовага слесаря аднаго з буйных прадпрыемстваў горада. Цікава, што літаральна два месяцы таму работнікі МНС ужо прыходзілі на дапамогу гэтай грамадзяніну.

У мінулы раз гаспадар кватэры пакінуў без нагляду ежу на ўключанай пліце. Цяпер усё магло скончыцца куды больш трагічна. Увечары трыгоў забілі суседзі: з жылля на пятым паверсе ў доме па завулку Чорнага адчуваўся пах дыму. Работнікам МНС давядлося ўскрываць металічныя дзверы, паколькі мужчына, які потым высветлілася, спаў на добрым падпільці. Яго шпіталізавалі з атручэннем прадуктамі гарання. Прычына пажару — неасцярожнае абыходжанне з агнём пры курэнні пацярпелага. Трэба заўважыць, што кватэра была абсталявана аўтаномным пажарным апавішальнікам, які падаў гукавы сігнал пры з'яўленні дыму. Праўда, гаспадар па прычыне алкагольнага ап'янення яго не пачуў. Аднак сваю выратавальную ролю апавішальны прыбор усё ж адыграў, бо яго пачулі суседзі, якія і пазванілі на «101».

Сяргей РАСОЛЬКА.

«РЭХА» АПОШНЯЙ ВАЙНЫ

Астанкі двух чалавек выкапалі падчас пракаўкі цэплатрасы ў цэнтры Магілёва. Цяпер на завулку Буянава пачаліся раскопкі, да якіх прыцягнуты спецыялісты пошукавага батальёна Міністэрства абароны Беларусі.

Папярэдне маркуюцца, што астанкі належыць чырвонаармейцам, якія загінулі ўлетку 1941 года, на пачатку Вялікай Айчыннай вайны. Побач з імі знайшлі фрагменты ботаў, скураныя рамень і спражку. Сярод ужо новых знаходак, якія пацвярджаюць версію аб салдатах, абаронцах Магілёва, — чатырохгранныя савецкі штык. Падчас раскопак спадзяюцца знайсці дакументы людзей, якія загінулі, і перапахавачы астанкі вайнаў таг, які належыць.

Алена КАЗЛОВА.

КРЭМАЦЫЯ... ДЛЯ ХАТНІХ ГАДАВАНЦАЎ

У хуткім часе пачне працаваць першы ў нашай краіне крэматорый для жывёл: здаць у эксплуатацыю яго спадзяюцца ўжо ў верасні. Знаходзіцца крэматорый на паблізоне «Трасцянецкі».

Па інфармацыі дзяржпрадпрыемства «Гардарбуд», на будаўніцтва пайшло амаль 4 мільярды рублёў. Выкарыстоўваць яго можна не толькі для спальвання жывёл, але і для ўтварэння медыцынскіх адходаў і прапаратаў, якімі лечыць ракавыя пухліны. Ужо нават замовлены спецыяльныя машыны, якія павінны перавозіць адходы такога кшталту. Але ж пакуль комплекс не будзе дзейнічаць як крэматорый, куды гаспадары змогуць прывезці памерлага хатняга гадаванца і пасля атрымаць яго прах. Справа ў тым, што тэхналагічны працэс дастаткова складаны і патрабуе пэўных выдаткаў. Спальваць адну памерлую жывёлу абыдзецца надта дорага.

Намеснік дырэктара па будаўніцтве і развіцці ўнітарнага прадпрыемства «Экарэс» (на яго баланс пасля заканчэння будаўніцтва прыйдзе комплекс) Віталій Пасюцін зазначае, што ў будучым такія паслуга ўсё ж магчымыя. Калі гэта здарыцца, пакуль гаварыць рана. Варта дачакацца адкрыцця комплексу.

Ганна ГАРУСОВІЧ.

ЛЯЦЯЦЬ НЕДАКУРКІ, ГАРАЦЬ БАЛКОНЫ

У Мінску на пажары былі пашкоджаны дзве кватэры, работнікам МНС давядлося эвакуіраваць дзесяць чалавек.

Пажарных-выратавальнікаў каля 11 гадзіны раніцы пачалі выклікаць і жыхары дома па вуліцы Гарадзецкай, і выпадковыя сведкі: загараўся балкон кватэры на сёмым і восьмым паверхах дзевяціпаверховай. Потым полымі з маёмасці на балконе перакінулася ў пакой жытля на сёмым паверсе. Гаспадар пачуў кватэру самастойна, але ўсё ж атрымаў алегкі галавы, шыю, тулава 12 працэнтаў цела. З вышэйразмешчаных кватэр пад'ездзе работнікі МНС эвакуіравалі дзесяць чалавек. Адна з версій здарэння, што адбылося, — кінуты зверху неўстаноўленай асобай недакурка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«АСАРТЫМЕНТ ШКОЛЬНЫХ ТАВАРАЎ ЗНАДАТА ШЫРОКІ — ПАКУПНІКУ СКЛАДАНА ЗРАБІЦЬ ВЫБАР»

Фота БЕЛТА.

КОЛЬКІ КАШТУЮЦЬ ВЕДЫ?

Міністэрствам адукацыі зацверджаны памер платы за карыстанне школьнымі падручнікамі ў 2013/2014 навучальным годзе. Як і ў папярэдняй гады, бацькі будуць аплачваць толькі 50% ад кошту падручнікаў.

Для першакласнікаў карыстанне камплектам падручнікаў будзе каштаваць 27 500 рублёў. Для вучняў 2-х класаў — 28 250 рублёў, для 3-х класаў — 53 450 рублёў, для 4-х — 43 500 рублёў, для 5-х — 23 000 рублёў, 6-х — 19 300 рублёў, 7-х — 31 700 рублёў, 8-х — 36 400 рублёў, 9-х — 53 300 рублёў, 10-х — 72 250 рублёў і 11-х — 69 900 рублёў. Такім чынам, найбольш адчувальна падручнікі падаражлі для трэцякласнікаў, вучняў чацвёртых і адзінаццаціх класаў.

У адпаведнасці з Кодэксам аб адукацыі, ад унясення платы за карыстанне падручнікамі вызваляюцца: навучэнцы санаторных школ-інтэрнатаў, спецыяльных вучэбна-выхаваўчых і спецыяльных лячэбна-выхаваўчых устаноў адукацыі; асобы з асабліва цяжкімі псіхічна-фізічнага развіцця; дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без бацькоўскай апекі; дзеці-інваліды ва ўзросце да 18 гадоў і інваліды з дзяцінства; асобы, якія засвоіваюць змест адукацыйнай праграмы дашкольнай адукацыі, хворыя на анкалагічныя захворванні ці хворыя на туберкулёз; дзеці з сям'яў, якія ў адпаведнасці з заканадаўствам атрымліваюць дзяржаўную дапамогу на дзяцей ва ўзросце, старэйшым за 3 гады; навучэнцы з сям'яў, у якіх адзін ці абодва бацькі з'яўляюцца інвалідамі I ці II груп, і некаторыя іншыя катэгорыі.

Для навучэнцаў са шматдзетных сям'яў (трое і больш дзяцей) плата за карыстанне падручнікамі і вучэбнымі дапаможнікамі зніжаецца на 50% ад вызначанай платы.

Надзея НІКАЛАЕВА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Намеснік міністра адукацыі Васіль Будкевіч заўважыў, што трэба пашырыць памерную лінейку мадэляў школьнага адзення. Вучні старэйшых класаў — ужо дарослыя юнакі і дзяўчаты, і ў дзіцячых аддзелах ім праблемачыцца падаробаць сабе адзенне. Памерны максімум тут — 44 — 46, у хлопчыкаў — 48.

Таксама чыноўнікі звярнулі ўвагу, што дзевяць стіль адзення хоць і строга, але павінны быць сучасным і модным. Ды і апроч навуцальнага працэсу, у школах ладзяцца святы і культурныя мерапрыемствы, на якіх хочацца выглядаць урачыста. У адказ на гэта супрацоўнікі ўнівермага сярод безлічч чорна-шэрых пінжакоў і штаноў знайшлі... адзін белы касцюм.

На 14-й спецыялізаванай выставе-кірмашы «Прывітанняе, школа!», што адкрылася ў нацыянальным выставачным цэнтры «БелЭкспа», можна знайсці і імпрэтнае, і нават дызайнерскае адзенне для школьнікаў. Набыць неабходныя рэчы на выставе магчыма да 31 жніўня.

Фота БЕЛТА.

Свет на далоні

ДЗЯЎЧЫНА, ЧАМАДАН, САМАЛЁТ... альбо Шчаслівы мільён

3 Беларусі адпраўляюць мільёны паштоўка праз посткрэйсінг, сучасную сістэму абмену паштоўкамі па ўсім свеце.

(Ілюстрацыя з сайта «Белпошта» (паштоўка — фота А. Кляшчэка) і посткрэйсінгавы стэндаж «ВКонтэкт»)

Гэта адбылося ўначы 25 жніўня, і посткрэйсінгавыя супольнікі ў сацыяльных сетках актыўна сачылі за працэсам. Самыя заўзятыя аматары сапартына-члі, каб скарыстацца шанцамі адправіць мільённую паштоўку з Беларусі. Шчаслівы шанец атрымала Вольга Мурашка, 28-гадовая мінчанка, выкладчыца англійскай мовы на факультэце міжнародных адносін у БДУ.

Вольга расказала, што даведлася ад посткрэйсінгаў ад сябровак, сама пачала займацца ім больш за два гады таму і атрымлівае ад гэтага вялікае задавальненне.

— Я з мільёнянай паштоўкай нібыта Оскар выйграла, бо атрымала столькі віншаванняў, — смеецца Вольга. — Дзякуй усім вялікі! Гэта вельмі прыемна. Нібыта простая падзея, а столькі радасці. Заўважце, нічога матэ-

рыяльнага — проста эмоцыі і стасункі з цікавымі людзьмі. За гэта я і люблю посткрэйсінг!

Што такое посткрэйсінг, ведаюць ужо вельмі многія ў Беларусі. Калі каротка, гэта міжнародны абмен паштоўкамі, які атрымаў папулярнасць у многіх краінах. У посткрэйсінгу гарманічна спалучаюцца пошта і інтэрнэт: удзельнік дасылвае паштоўку па выдковых адрахах, якія выдае сайт, і атрымае паштоўку ад іншых карыстальнікаў з усёго свету.

У посткрэйсінгу бярэць удзел больш за 17 тысяч беларусаў. Увогуле па ўсім свеце — больш за 400 тысяч удзельнікаў з дзюжых

— Я ўжо атрымала і даслала звыш 800 паштовак, — расказала Вольга. — Мне больш падабаецца менавіта дасылаць, каб дагадзіць чалавечку, зрабіць яму прыемнае. А сама найбольш люблю паштоўкі «з гісторыяй», якія пра нешта гавораць, прымушваюць задумацца альбо проста ўсімніхнуць!

З нагоды адпраўкі мільёнянай беларускай паштоўкі ў сістэме посткрэйсінгу нават з'явіўся новы акаўнт «BY-1000000». І цяпер у посткрэйсінгавыя супольнасці чакваюць новых «кружляў» і проста цікавых нумароў. Напрыклад, 1111111 альбо 1234567.

Прадпрыемства «Белпошта» выпускае паштоўкі для посткрэйсінгаў і прыгожыя маркі. У серыі з відамі, славуцямі, флорай і фаўнай Беларусі ёсць дарэчы, прыгожыя работы фотамайстра «Звязды» Анатолія Кляшчэка. А ў планах «Белпошты» на пачатак 2014 года — выпуск маркі «Шчаслівага посткрэйсінга!»

Ілона ІВАНОВА

Спорт-тайм

РЭВАНШ ПА-БАБРУЙСКУ

«Белшына» атрымлівае перамогу над мінскім «Дынама», Вікторыя Паўловіч становіцца пераможцай прэстыжнага турніру па настольным тэнісе, а мужчынская зборная па баскетболе саступае эстонцам у кваліфікацыі Еўрабаскета-2015. «Звязда» падсумоўвае спартыўныя вынікі мінулага тыдня.

Не дапамаглі камандзе і 22 ачкі Аляксандра Кудраўцава.

1. Вызначыліся амаль усё ўдзельнікі чвэрцьфінальных матчаў футбольнага Кубка Беларусі. Не абышлося без сенсацыі. Бабруйскае «Белшына» ўзяла рэванш у мінскага «Дынама» за нядаўняе паражэнне ў чэмпіянцы краіны. Падапечныя Аляксандра Сяднёва пераканана ўча абгрыталі мінчан — 2:0. Пасля заканчэння матча настаўнік бела-сініх Роберт Мааскант рэзка рэзюмаваў: «Сёння мы гулялі лепш, чым у нядаўнім матчы чэмпіянату, стварылі больш галявых момантаў. Але, калі не забавіць і прапусціць такія мячы, — не перамагчы!».

2. Мужчынская зборная Беларусі па баскетболе не змагла атрымаць паўторную перамогу над камандай Эстоніі. У другім паўфінальным матчы кваліфікацыі Еўрабаскета-2015 падпалечныя Руслана Байдакова буйна саступілі эстонцам — 61:79.

У матчы за «серабро» брэсцкі клуб саступіў чэмпіёну Расіі «Чэхаўскім Мядзведзям» — 27:29. Пераможцам сапартыўнага стаў македонскі «Вардар», які ўпэўнена перайграў запаражскі ЗТР — 26:22.

4. Нечаканая і таму асабліва прыемная навіна прыйшла з чэшскага горада Аламоў. Беларуска Вікторыя Паўловіч стала пераможцай адкрытага першынства Чэхіі па настольным тэнісе, якое ўваходзіць у прэстыжную серыю «Сусветны тур». У фінальным падымку Вікторыя абыграла натуралізаваную галандку з Кітаю Лі Джыаю — 4:2.

3. Гандбольны клуб БГК ім. Мяшкова заняў трэцяе месца на турніры «Кубак Белаграпрамбанка-2013».

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

Ведай нашых!

3 ТАЙЛАНДА... 3 «СЕРАБРОМ»!

Пад патранажам Міжнароднай федэрацыі філатэліі і Інтэр-Азіяцкай федэрацыі філатэліі ў найбуйнейшым у Бангку гандлёва-выставачным цэнтры прайшла сусветная выстаўка марак «Тайланд-2013». Удзел у ёй прымаў і дэлегацыя Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белпошта».

На выставе былі прадстаўлены 432 калекцыі і экспанаты з розных краін свету ў 29 афіцыйных конкурсных класах. Усе конкурсныя работы ацэньвалі кампетэнтнае міжнароднае журы. У выніку ў літаратурным класе за «Каталог паштовых марак Рэспублікі Беларусь. 2008—2012» наша РУП «Белпошта» было ўдзела стона сярэбранага медаля.

Асноўнай задачай удзелу ў міжнародных філатэлістычных выстаўках з'яўляецца рэклама сваёй краіны і сваіх паштовых марак, што асабліва важна для маладых дзяржаў, — падкрэсліў дырэктар выдавецкага цэнтры «Марка» Ірына Шыпілава. — На нашым стэндзе кожнаму наведвальніку прапанавана маляўніча аформленыя рэкламныя буклеты з інфармацыяй аб краіне, яе географічным становішчы, аб беларускіх паштовых марках і магчымасцях іх набыцця.

Найбольшым поштам карысталіся паштовыя маркі з дзяржаўнай сімволікай, а таксама з серыі «Нацыянальнае адзенне», «Архітэктура», «Флора і фаўна», «Рэлігія».

Валянціна ДОУНАР

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года — запаяніце картку ўдзельніка, выразаіце і дасылайце яе да 8 кастрычніка ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. Сярод падпісчыкаў 10.10.2013 г. будуць разыграны 7 бесшнуравых тэлефонных апаратаў і суперпрыз — тэлевізар LG. Вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» па 20.10.2013 г. Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 31.12.2013 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года і пашпарта. Пасля 31 снежня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Тэлефон для даведкаў (017) 287 18 38. Правільны рэкламны гульні «Падпішыся на «Звязду» чытайце ў газеце «Звязда» за 16.08.13 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 20.08.13 па 31.12.13. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 2211 ад 25.07.13, выдадзена Міністэрствам гандлю РБ. 3 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2013 года. Прозвішча, імя, імя па бацьку. Падпіска аформлена і аплачана ў (адрэсавана сувязі) на IV кв. або 2-е паўг. 2013 года. Жатні адрас і тэлефон (індэкс). Удачы ў розыгрышы!

■ Інфарм-укол

РАЗНАСТАЙНАСЦЬ — ДАРЭЧЫ

Урачы не рэкамендуюць ні «лячэбны пост», ні «нулявыя дыеты», паколькі ў гэтых выпадках арганізм пазбаўляецца не толькі калорый, але і неабходных для падтрымкі жыццядзейнасці рэчываў. Пра самыя важныя элементы харчавання нагадае інструктар-валеолаг 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Ірына ШЫМАНСКАЯ.

БЯЛКІ. Або пратэіны. Каштоўнасць кожнага пратэіну залежыць ад агульнай колькасці яго складнікаў, якія называюцца амінакіслотамі. Менавіта яны з'яўляюцца жыццёва важным складнікам бялкоў. Пратэіны неабходны для стварэння новых субстанцый клетак, перш за ўсё сэрца і мускулаў. Бялкі ў нашым рацыёне павінны складацца да 15 працэнтаў ад агульнага аб'ёму ежы. Недахоп у ежы бялкоў зніжае супраціўляльнасць арганізма хваробам, фізічныя і разумовыя здольнасці. Аднак лішак бялкоў таксама не на карысць. Лепш за ўсё арганізм здольны засвоіць пратэіны жывёльнага паходжання — бялкі мяса, рыбы, яек, малака. Тым не менш, вучоныя рэкамендуюць палова неабходных пратэінаў атрымліваць з прадуктаў расліннага паходжання. Усё ж такі бялкі расліннага паходжання таксама засвойваецца, а бялкі жывёльнага часцей за ўсё дадаюць нам яшчэ і лішлага тлущу.

ТЛУХІЧЫ. Самыя каларыйныя, аднак бэйз іх аніяк. Вітаміны А, D, E і К могуць расшчэпіць толькі з дапамогай пэўнай колькасці тлущаў. Насычаныя і ненасычаныя тлустыя кіслоты арганізм можа сінтэзаваць і сам, аднак шэраг ненасычаных тлустых кіслот ён павінен атрымліваць з ежы. Каштоўнай з'яўляецца, напрыклад, лінолевая кіслата, якой шмат у сланечніковым, соевым, кукурузным алеі. Для падтрымання нармальнай вагі можна выкарыстоўваць спецыяльныя віды маргарытаў ці сметанковага масла, менш каларыйныя, але таксама смачныя. Для смажэння варты карыстацца алеямі, але і імі не трэба злоўжываць, а браць па мінімуме.

ВУГЛЯВОДЫ. Цукар, крухмал, клятчатка. Аснова вугляводаў — просты цукар, а менавіта глюкоза і фруктоза. Клятчатка адносіцца да групы баластных рэчываў, не расшчэпляецца ў арганізме і стварае добрае пацудыць насычэння. Крухмал, наадварот, расшчэпляецца на простыя цукры. Складаныя вугляводны, на якія рэкамендуецца звярнуць увагу, — гэта хлеб, бульба, рыс, макарона. З-за сваёй складанай структуры яны патрабуюць працяглага расшчэплення. Навыкарыстанна энергія ператвараецца ў глікаген, жывёльны крухмал, які адкладваецца ў рэзерв у мускулах і печані. Таму простыя вугляводы, саалдае спрыяючы набору вагі. Таму і прапануецца выключыць пірожныя і булчкі з рашчэну.

БАЛАСТНЫЯ РЭЧЫВЫ. Аснова расліннай ежы — садавіны, гародніны, а таксама зерневых культур. Баластныя рэчывы звязваюць ваду, стымлююць працэс стрававання, даюць пацудыць насычэння. Для кантролю вагі вельмі падыходзіць зялёны салат, спаржа, сельдэрэй, памідоры, агуркі.

ВИТАМІНЫ. Каб атрымаць іх у найбольшай колькасці, не варта доўга захоўваць гародніну, садавіну і зялёнава, не пакідаць у вадзе ў ачышчаным выглядзе, тушыць-варыць не ў адкрытым посудзе. Падчас дыеты з урачом можна абмеркаваць ужыванне медыцынскіх вітамінных прэпаратаў.

Вітамін А. Печаны, субпрадукты, сметанковы алеі, яечны жаўток, малако, тварог, морква, буракі, лісцевая гародніна, памідоры, апельсіны.

Вітаміны групы В. Растві і абалонкі зерневых культур, птушка, дрожджы, салаты, памідоры, арэхі, слівы, бабовыя, яйкі, капуста, рыба, авакада, бананы, бульба.

Вітамін С. Цытрусовыя, абліякіа, шыпшына, рабіна, салодкі перац, памідоры, шпінат, бульба, аблікіа, брусельская капуста, квашаная капуста, калярывая капуста, суніцы, ківі.

Вітамін D. Алеі, яечны жаўток, тлустая рыба, дрожджы, сметанковае масла.

Вітамін Е. Прарошчанае зерне, алеі, зялёнава, мяса, яечны жаўток, соя, бабовыя.

Вітамін К. Капуста, бульба, памідоры, суніцы, шыпшына, печаны, квашаная капуста.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Зялёная аптэка

ТРЫПУТНІК ЗАСПАКОЎСЦЬ СКУРУ

Карысныя ўласцівасці гэтай лекавай расліны вядомыя здаўна. Трыпутнік аказвае супрацьзапаленчае, загойвальнае, в'яжучае дзеянне. Настоем з лісця расліны лечаць кашаль, прастуду, страўніковую немач, розныя скурныя хваробы. Яго з пасляхам прымяняюць і ў касметалогіі. Ён цудоўна падыходзіць для догляду скуры твару і цела.

Збіраць трыпутнік можна з мая па верасень. Але лепш нарыхтоўваць лісце ў перыяд цвіцення расліны ў чэрвені—ліпені і сушыць у цені. Для прыгатавання хатніх сродкаў па доглядзе скуры можна выкарыстоўваць і гатовыя аптэчныя зборы. У касметычных мэтах прымяняецца, гаюлым чынам, лісце, з якога гатуюць настой. Падыдзе і сок свежай расліны.

○ Каб увільгатніць скуру, рабіце кампрэсы з трыпутнікам: 1—2 ст. лыжкі сухога здробненага лісця заліце шклянчай кіпенню, дайце настаюцца на працягу 30 хвілін, працадзіце. Кампрэс мяняць 3—4 разы, пачынаючы з гарачага (накладваецца на 2—3 хвіліны) і заканчваючы халодным (на 4—5 хвілін).

○ Сухую скуру карысна праціраць сокам трыпутніку, разведзеным вадою ў суадносінах 1:3.

○ Пры адчувальнай, раздражнёнай скуры добры эффект даюць маскі з настою трыпутніку, запраўленага звычайным крухмалам. «Кісель» наносіцца на 20—25 хвілін на твар, затым змываецца вадою.

○ Тлустую, з глыбокімі маршчынамі скуру рэкамендуецца праціраць кубікамі лёду, прыгатаванага з настою. Заліце 2 ст. лыжкі лісця расліны шклянчай кіпенню, астудзіце, працадзіце, заліце ў формачкі для замарожвання і змясціце ў халадзільнік. Пласты праціраюць скуру крэмам не змазваюць.

○ Для догляду сухіх валасоў у якасці апалоскавальніка падыходзіць настой расліны. Яго гатуюць з 1 ст. лыжкі здробненага лісця і 1 шклянчай кіпенню. Настойваецца 20—30 хвілін.

○ Аднавіць эластычнасць скуры рук дапаможа крэм з трыпутнікам, прыгатаваны ў хатніх умовах. 1 ст. лыжку лісця заліваюць 200 мл кіпенню, настойваюць 8—9 гадзін пад накрыўкай, затым працаджаюць. 50 г сметанковага масла расцраюць з 1 ч. лыжкай мёду, дадаюць 1 ч. лыжку настою трыпутніку і ўсё добра перамяшваюць.

○ Для загрубелай скуры рук карысна выкарыстаць з настоём трыпутніку. Гатуюць яго з 1 ст. лыжкі расцэртага лісця і 1 л вады. Рукі трымаюць у ванначцы 10—15 хвілін, затым выцяраюць насуху і змазваюць тлустым крэмам. Альбо прыгатуецца ласьён. Здрабніце лісце трыпутніку, суквецці аптэчнага рамону і календулы. 1 ст. лыжку сумесі заліце шклянчай кіпенню і дайце пастаяць на працягу 2 гадзін, затым працадзіце. Дадайце да настою 1 ст. лыжку гліцырыны.

○ Для змякчэння і заспакаення любой скуры, для пазбаўлення ад маршчынаў прыгатуецца травяны алеі: лісце трыпутніку (лепш выкарыстоўваць свежае) злёгку расцісціце і запоўніце ім падрыхтаваную пасудзіну. Калі ўзялі сушаную сыравіну, неабходна запоўніць ёмістасць толькі напалову. Затым алеем (пахадана аліўкавым) заліце лісце і закрыйце пасудзіну. Пастаўце ў цёплае месца і вытрымлівайце на працягу дзвюх тыдняў. Алеі павінен атрымацца прыгожага цёмна-зялёнага колеру.

○ На мазалі накладваюць здробненае лісце трыпутніку. Зверху робяць кампрэс і пакідаюць яго на ноч.

○ Ванна з трыпутнікам аказвае супрацьзапаленчае дзеянне. Дадайце ў ваду настойку трыпутніку (1 частку соку расліны заліваюць 1 часткай 20-працэнтнага спірту). Працягласць прыёму ванны — 15—20 хвілін.

○ Сок трыпутніку можна ўжываць унутр як сродкаў для палепшэння абмену рэчываў. Яго п'юць па 1—2 ст. лыжкі за 30 хвілін да ядз 3 разы на дзень. Можна выкарыстоўваць і настой. Заварыце 10 г сухога здробненага лісця трыпутніку і шклянчай кіпенню. Дайце настаюцца на працягу 30 хвілін, працадзіце і прымайце па 2 ст. лыжкі за 20 хвілін да ядз 3 разы на дзень.

Увага! Трыпутнік супрацьпаказаны пры павышанай кіслотнасці і залішняй выпрацоўцы страўнікавага соку, пры павышанай згусальнасці крыві, а таксама пры індывідуальнай непераноснасці.

Падрыхтавала Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ

Прафесар Курт ВУЛХАЙЗЕР:

«НАЙЦІКАВЕЙШЫЯ РАЗМОВЫ Ў МІНСКУ — НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ»

Беларуская мова з Амерыкі... І не ад жыхароў дыяспары! Не дзіва, не цуд, а рэчаіснасць, у якой наша мова цікавая іншым, незалежна нават ад таго, як мы ставімся да яе. Гэта прадэманстравана даследчык з ЗША Курт Вулхайзер, які стаў гостем Міжнароднага з'езда славістаў. Ён мала таго, што назірае за працэсамі ў беларускай мове, але і скіроўвае увагу на тых людзей, якія гатовы змагацца з сітуацыяй, калі беларуская мова трапіла ў спіс моў свету, што апынуліся пад пагрозай знікнення. «Новыя беларускамоўныя», на думку даследчыка, на ўласным прыкладзе паказваюць, што ўсё залежыць ад асоб. Пра гэта ж сведчыць і прыклад цудоўнага (без акцэнта!) валодання беларускай самога Курта Вулхайзера.

— Каб прыйсці да даследавання беларускай мовы, трэба было прайсці нейкі шлях...

— Яшчэ ва ўніверсітэце я займаўся рускай мовай. Потым польскай. Спачатку я думаў, можа, паступлю ў дыпламатычны корпус, а потым вырашыў, што мяне больш цікавіць мовазнаўства. І я паступіў у аспірантуру Індыянскага ўніверсітэта. Гэта вельмі цэнтр славістыкі. Пачынаў як русіст. Паралельна вучуся ў польскую мову. Але на трэцім годзе аспірантуры я пісаў рэфэрат пра гісторыю кітадрывання ў славян, даведваюся пра Скарыну і ўвогуле пра рэфармацыю на тэрыторыі гэтых земляў. Для мяне было адкрыццём, што на тэрыторыі сучаснай Беларусі была буйная і вельмі перадавая культура для свайго часу. Даведаўся пра Статут Вялікага Княства Літоўскага, пра старажытную беларускую мову. Бо мы амаль нічога не ведалі пра гэта, калі праходзілі курс па гісторыі ўсходнеславянскіх моў, амаль нічога не гаварыліся пра помнікі старабеларускага пісьменства. Калі праходзілі гісторыю рускай літаратуры, то казалі яшчэ пра нейкі ўкраінскі ўплыў. Што да беларускага кампанента гэтага ўплыву — гэта было для мяне адкрыццём. І я вельмі зацікавіўся гэтай тэматыкай. Праз гісторыю мовы, асабліва перыяду XVI—XVII стагоддзяў я зацікавіўся Беларусцю і потым пачаў вучыцца сучасную мову і асабліва частку моўнай сітуацыі ў Беларусі.

— Колькі вам спатрэбілася часу, каб пачаць размаўляць па-беларуску?

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Якога кшталту можа быць падтрымка ў нашых умовах?

НАВАТ В УМОВАХ ДВУХМОЎЯ БЕЛАРУСКАЯ МОВА ЗМОЖА ВЫЖЫЦЬ, КАЛІ БУДЗЕ ПАДТРЫМКА.

— А калі казаць пра колькасць носьбітаў мовы — больш іх стала ці менш у параўнанні з ранейшымі часамі?

— Цяжка сказаць, што колькасць расце. Але, здаецца, што сітуацыя стабільная па водле сацыяльнага даследавання: яшчэ шмат людзей кажуць, што дома і з сябрамі гавораць і па-руску, і па-беларуску. Вядома, людзі, якія выключна гавораць на беларускую мову — рэдкасць. Але нават ва ўмовах двухмоўя беларуская мова зможа выжыць, калі будзе падтрымка. Гэта ўсё, што патрэбна.

— Якога кшталту можа быць падтрымка ў нашых умовах?

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Я ў Штатах пачаў самастойна вучыцца беларускую мову. Даведаўся, што ёсць адзін чалавек, носьбіт беларускай мовы. Ён сам з Магілёўшчыны, выехаў пасля Другой сусветнай вайны. Вучыўся ў 30-х гадах у Мінску, нават будаваў Дом урада — Палікарп Манькоў. Перажыў аршшт у 1937 годзе, належаў да плыні паваеннай эміграцыі.

— Па-першае, закон: каб мовы былі рэальна роўныя. Ёсць і іншыя захады, якія могуць дапамагчы: напрыклад, у адукацыйнай сферы можна далачваць настаўнікам, якія выкладаюць па-беларуску. Цікава паглядзець сітуацыю з рэгіянальнымі мовамі Заходняй Еўропы. Напрыклад, ва Уэльсе, у Вялікабрытаніі. Урад Уэльса мае праграму па пашырэнні функцыі валійскай мовы. І нават у сістэме адукацыі ёсць такая праграма, паводле якой кожнасць дзяцей, якія свабодна размаўляюць па-валійску, павінна на наступны год павялічыцца на колькі там працэнтаў. Усё роўна, праблемы ў іх ёсць, бо старэйя носьбіты паміраюць. Гарадскія дзеці, якія вучацца ў школах, у нейкай ступені кампенсуюць страты. Але ўсё роўна на некалькі адсоткаў ужо знізілася колькасць носьбітаў валійскай мовы. Вядома, працэс пераходу да валійскай мовы не такі хуткі, як раней. У гэтым кантэксте вельмі пліус для беларускай мовы, што яна дастаткова блізка да рускай мовы, што не так цяжка вярнуцца да яе. Таму што ў выпадку англійскай і валійскай, то гэта знізіць розныя групы моў, яны вельмі адрозніваюцца. Ці з ірландскай мовай падобна. У Беларусі большасць людзей, якія самі не размаўляюць па-беларуску, але ўсё разумоўць. Тут не павінна быць праблем. Але залежыць шмат што і ад беларускамоўных людзей. Паводле апытанняў, стаўленне да беларускай мовы не такое адмоўнае, каб беларускамоўныя ва ўсіх сітуацыях побач з рускамоўнымі пераходзілі на рускую. Можна, гэта беларускі нацыянальны характар, такая ветлівасць... Было таксама апытанне, якое паказала, што да людзей, якія размаўляюць па-беларуску, стаўленне дастаткова станоўчае ў грамадстве. А ў пэўным асяроддзі беларускамоўнасць робіцца мэйнстрымам.

— Чаму вы зацікавіліся такой з'явай, як «новыя беларускамоўныя», нават прывяцілі ёй навуковае даследаванне?

— Беларуская моўная сітуацыя цікавая, але яна не настолькі ўнікальная ў свеце. Штуршком для мяне паслужылі даследаванні, якія рабіліся ў Заходняй Еўропе, у розных краінах, дзе рэгіянальныя мовы таксама маюць праблемы, але пры гэтым ёсць і пазітыўныя зрухі па адраджэнню мовы. Напрыклад, у іспанскай Галісіі. Якраз пасля смерці Франка (пры ім галісійская ўвогуле была забаронена) пачалі развіваць сістэму адукацыі на галісійскай мове. У гарадах (напрыклад, у сталіцы Сант'яга) многія дагэтуль гавораць па-іспанску. Але ёсць дастаткова новая з'ява: маладыя новыя носьбіты галісійскай мовы, якія выхоўваліся на іспанскай мове, але самі вырашылі перайсці на галісійскую. Там ёсць пэўны канфлікт паміж новымі галісійскамоўнымі і старымі. У Ірландыі таксама ў гарадах пачалі з'яўляцца маладыя людзі, якія выдатна валодаюць ірландскай мовай, якія вучыліся ў школах, дзе амаль усё выкладанне вядзецца на ірландскай мове. Гэта дастаткова новая з'ява для Ірландыі. Толькі ў 70-х гадах пачалі ствараць такія школы, але іх мала ў Ірландыі. Гэта дастаткова прастэжныя школы, выпускнікі гэтых школ пасляхова паступаюць ва ўніверсітэты. Але ў Ірландыі таксама ёсць канфлікт паміж старымі носьбітамі і новымі. Старэйя лічаць, што мова новых — не аўтэнтычная, нейкая мова блізка да рускай мовы, што не так цяжка вярнуцца да яе. Таму што ў выпадку англійскай і валійскай, то гэта знізіць розныя групы моў, яны вельмі адрозніваюцца. Ці з ірландскай мовай падобна. У Беларусі большасць людзей, якія самі не размаўляюць па-беларуску, але ўсё разумоўць. Тут не павінна быць праблем. Але залежыць шмат што і ад беларускамоўных людзей. Паводле апытанняў, стаўленне да беларускай мовы не такое адмоўнае, каб беларускамоўныя ва ўсіх сітуацыях побач з рускамоўнымі пераходзілі на рускую. Можна, гэта беларускі нацыянальны характар, такая ветлівасць... Было таксама апытанне, якое паказала, што да людзей, якія размаўляюць па-беларуску, стаўленне дастаткова станоўчае ў грамадстве. А ў пэўным асяроддзі беларускамоўнасць робіцца мэйнстрымам.

— Чаму вы зацікавіліся такой з'явай, як «новыя беларускамоўныя», нават прывяцілі ёй навуковае даследаванне?

— Беларуская моўная сітуацыя цікавая, але яна не настолькі ўнікальная ў свеце. Штуршком для мяне паслужылі даследаванні, якія рабіліся ў Заходняй Еўропе, у розных краінах, дзе рэгіянальныя мовы таксама маюць праблемы, але пры гэтым ёсць і пазітыўныя зрухі па адраджэнню мовы. Напрыклад, у іспанскай Галісіі. Якраз пасля смерці Франка (пры ім галісійская ўвогуле была забаронена) пачалі развіваць сістэму адукацыі на галісійскай мове. У гарадах (напрыклад, у сталіцы Сант'яга) многія дагэтуль гавораць па-іспанску. Але ёсць дастаткова новая з'ява: маладыя новыя носьбіты галісійскай мовы, якія выхоўваліся на іспанскай мове, але самі вырашылі перайсці на галісійскую. Там ёсць пэўны канфлікт паміж новымі галісійскамоўнымі і старымі. У Ірландыі таксама ў гарадах пачалі з'яўляцца маладыя людзі, якія выдатна валодаюць ірландскай мовай, якія вучыліся ў школах, дзе амаль усё выкладанне вядзецца на ірландскай мове. Гэта дастаткова новая з'ява для Ірландыі. Толькі ў 70-х гадах пачалі ствараць такія школы, але іх мала ў Ірландыі. Гэта дастаткова прастэжныя школы, выпускнікі гэтых школ пасляхова паступаюць ва ўніверсітэты. Але ў Ірландыі таксама ёсць канфлікт паміж старымі носьбітамі і новымі. Старэйя лічаць, што мова новых — не аўтэнтычная, нейкая мова блізка да рускай мовы, што не так цяжка вярнуцца да яе. Таму што ў выпадку англійскай і валійскай, то гэта знізіць розныя групы моў, яны вельмі адрозніваюцца. Ці з ірландскай мовай падобна. У Беларусі большасць людзей, якія самі не размаўляюць па-беларуску, але ўсё разумоўць. Тут не павінна быць праблем. Але залежыць шмат што і ад беларускамоўных людзей. Паводле апытанняў, стаўленне да беларускай мовы не такое адмоўнае, каб беларускамоўныя ва ўсіх сітуацыях побач з рускамоўнымі пераходзілі на рускую. Можна, гэта беларускі нацыянальны характар, такая ветлівасць... Было таксама апытанне, якое паказала, што да людзей, якія размаўляюць па-беларуску, стаўленне дастаткова станоўчае ў грамадстве. А ў пэўным асяроддзі беларускамоўнасць робіцца мэйнстрымам.

— Дзе вы шукалі тых людзей, пра якіх рабілі даследаванні? Што яны сабой уяўляюць?

— Гэта цяпер проста: праз сацыяльную сетку, напрыклад, ёсць асобная група ў «Фэйсбуку».

ЭКАЛОГІЯ ЖЫЦЦЯ І ПРАЦЫ

рэсурсаў з'яўляецца адным з кірункаў дзяржаўнай палітыкі.

Выстава ў Бабруйску прадставіла «Сучасныя тэхналогіі ў галіне аховы і выкарыстання прыродных рэсурсаў». Там можна было пабачыць вясельны картэж для аматараў прыроды, даведацца пра альтэрнатыўны пластыкавым пакетам. Спецыялісты расказвалі пры тэхналогіі ачыстка вады і вытворчасці чыстых прадуктаў у сельскай гаспадарцы.

У Бабруйску экалагі зрабілі свой уклад у агульную справу і пасадзілі дубовую алею — як сімвал ашчаднага стаўлення беларусаў да прыроды, а таксама зрабілі ўчастак ракі Бярэзіны сцёрлядзю, выпусціўшы ў ваду сотні малькоў гэтай каштоўнай рыбы.

■ Чытач папрасіў расказаць

ЯК НАБЫЦЬ ВЕТРАГЕНЕРАТАР ЦІ СОНЕЧНУЮ БАТАРЭЮ?

Прывітанне, паважаныя супрацоўнікі газеты «Звязда»! У мяне да вас вялікая просьба. Сёння часам сустрэнеш паведамленне то пра сонечныя батарэі, то пра ветрагенератар. А што гэта такое — падрабязна не ведаю. Хацеў бы набыць ветрагенератар магутнасцю прыкладна 15-20 кілават. Але якім павінен быць вецер? Пытанні экалогіі ў гэтай сувязі таксама цікавяць. Цікавяць мяне і сонечныя батарэі: устаноўка, што ад іх можна атрымаць? Я ветран вайны і працы, інвалід другой групы. Ці акупіцца усё, калі замаўляць гэта «пад ключ»?

г.п.Глуск *Marilėўскай* вобласці.

Яўген Паўлавіч ПЛАЎСКІ,

Каб даць падрабязныя адказы на пытанне чытача, мы звярнуліся ў дэпартамент па энэргазэфектыўнасці Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі. Спецыялісты падзякавалі Яўгену Паўлавічу за інтарс, праяўлены да пытанняў выкарыстання ўзнаўляльных крыніц энергіі ў Беларусі, і далі разгорнутае тлумачэнне ўсяго, што цікавіла нашага чытача.

«Зараз сапраўды атрымала шырокае распаўсюджванне выкарыстанне такіх відаў узнаўляльных крыніц энергіі, як ветра- і сонечная энергія.

Ветразэнергетыка — галіна энергетыкі, якая спецыялізуецца на пераўтварэнні кінетычнай энергіі руху паветраных мас у атмасферы ў электрычную, механічную, цеплавую ці любую іншую форму энергіі, зручную для выкарыстання. Такое пераўтварэнне можа ажыццяўляцца рознымі аргрэтатамі. Напрыклад, ветрагенератарам — для атрымання электрычнай энергіі, ветрамом — для пераўтварэння энергіі ветру ў механічную. Пры дапамозе паруса можна выкарыстоўваць энергію паветраных мас для транспарту.

Сёння існуюць даволі значныя шэраг ветразэнергетычных устаноўак (далей — ВЭУ), якія адрозніваюцца па магутнасці генератара, габарытах, размяшчэнні вост кручэння лопасцяў (гарызантальна-ці вертыкальна воевесья), колькасці гэтых лопасцяў і іншых параметрах. Трэба адзначыць, што пры выбары ВЭУ трэба кіравацца характарыстыкамі мясцовасці, на якой плануецца ўстаноўка ВЭУ, у тым ліку:

— наяўнасцю дастаткова адкрытай прасторы і наяўнасцю перашкод на ёй для руху ветру;

— вышыняй пляцоўкі над узроўнем мора;

— сярэднегадавую хуткасцю ветру на вышыні ротора ВЭУ».

Як распавялі далей спецыялісты, сучасныя ветраўстаноўкі зольныя пачаць выпрацоўваць электраэнергію ўжо пры нязначных хуткасцях паветра (ад 2—3 метраў у секунду), аднак пры выбары канкрэтнага тыпу ВЭУ трэба браць да ўвагі сярэднегадавую хуткасць ветру, пры якой ветраўстаноўка дасягае намінальнай магутнасці (выпрацоўкі электраэнергіі па максімуме).

Варта адзначыць, што, па даных дзяржаўнай сеткі гідраметэаралагічных назіранняў, сярэднегадавы фоны вецер у Беларусі на вышыні ўстаноўкі датчыкаў

напрамку і хуткасці ветру (10—12 метраў) складае 3—4 метры ў секунду. Аднак неабходна ўлічваць, што наяўнасць ветру не пастаянная, што вызначае, адпаведна, і непастаянасць выпрацоўкі такімі ўстаноўкамі электрычнай энергіі.

«Кошт ВЭУ ў асноўным залежыць ад яе канструкцыі. Так, напрыклад, кошт 1 кВт устаноўленай магутнасці гарызантальнавоасевыя ВЭУ невялікай магутнасці складае каля 1—2 тысяч долараў у залежнасці ад фірмы-вытворцы і комплектацыі ўстаноўкі. У выпадку прыняцця рашэння аб будаўніцтве ветразэнергетычнай устаноўкі вам неабходна кіравацца дзейнымі тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі, у тым ліку такімі дакументамі, як:

— «Ахова навакольнага асяроддзя і прыродакарыстанне. Правілы размяшчэння і праектавання ветразэнергетычных устаноўак»;

— «Ахова навакольнага асяроддзя і прыродакарыстанне. Парадак ацэнкі ветразэнергетычнага патэнцыялу пры размяшчэнні ветразэнергетычных устаноўак на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь».

Сучасныя ветраўстаноўкі зольныя пачаць выпрацоўваць электраэнергію ўжо пры нязначных хуткасцях паветра (ад 2—3 метраў у секунду), аднак пры выбары канкрэтнага тыпу ВЭУ трэба браць да ўвагі сярэднегадавую хуткасць ветру.

Што тычыцца выкарыстання сонечнай энергіі... Сонечная батарэя — некалькі аб'яднаных фотазэлектрычных пераўтваральнікаў (фотазэлементаў) — паўправадніковых устроўстваў, пераўтваряючых сонечную энергію ў пастаянны электрычны ток.

Энергія можа выкарыстоўвацца як напрамку рознымі спажывацямі пастаяннага току, так і назапашвацца ў акумулятарных батарэях для далейшага выкарыстання ці пакрыцця пікавай нагрузкі, а таксама пераўтварэння ў пераменны ток напружаннем 220 В для сілкавання падключаных спажываючых пераменнага току. Кошт сонечнай электрастанцыі ў залежнасці ад тыпу сонечных элементаў вагаецца ў межах 1,5—5 долараў за 1 Вт устаноўленай магутнасці.

Паводле метэаралагічных звестак, у Беларусі ў сярэднім 150 дзён у год пахмурныя, 185 — з пераменнай воблачнасцю і 30 — ясныя.

Акрамя гэтага, варта адзначыць, што Нацыянальная праграмай развіцця мясцовых і ўзнаўляльных энэргакрыніц на 2011—2015 гады, зацверджанай паставанай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 10.05.2011 № 586, з улікам кліматычных умоў Беларусі ў якасці асноўных кірункаў выкарыстання энергіі Сонца ў рэспубліцы вызначана яе выкарыстанне ў працэсах падагрэву вады і сушкі ў сельскагаспадарчай вытворчасці і для бытавых умоў пры дапамозе геліяводанагравальнікаў і розных геліяўстаноўак», — гаворыцца ў адказе з дэпартамента па энэргазэфектыўнасці Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі.

Паводле метэаралагічных звестак, у Беларусі ў сярэднім 150 дзён у год пахмурныя, 185 — з пераменнай воблачнасцю і 30 — ясныя. А сярэднегадавое наступленне сонечнай энергіі на зямную паверхню з улікам начэй і воблачнасці складае 243 калорыі на 1 квадратны сантыметр у суткі, што эквівалентна 2,8 кВт на квадратны метр у суткі, а з улікам каэфіцыента карыснага дзеяння (каля

«Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрыемствы могуць прадаваць вырабленую з узнаўляльных крыніц энергіі электрычную энергію энэргазабеспечальным арганізацыям ДВА «Белэнерга».

12 працэнтаў) — 0,3 кВт на квадратны метр у суткі. Эканамічная мэтазгоднасць укаранення ВЭУ ці сонечнай электрастанцыі, у тым ліку тэрмін іх акупнасці, вызначаецца на падставе адпаведнага тэхніка-эканамічнага абгрунтавання (далей — ТЭА).

«Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрыемствы могуць прадаваць вырабленую з узнаўляльных крыніц энергіі электрычную энергію энэргазабеспечальным арганізацыям ДВА «Белэнерга». Пры гэтым ім пры распрацоўцы ТЭА неабходна ўлічваць, што:

— у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь ад 27 снежня 2010 г. № 204-3 «Аб узнаўляльных крыніцах энергіі», уся прапанаваная электрычная энергія, вырабленая з узнаўляльных крыніц энергіі і якія пастаўляецца вытворцамі ў дзяржаўныя энэргетычныя сеткі, гарантавана набываецца дзяржаўнай энэргазабеспечальнай арганізацыяй па стымуючых тарыфах;

— у адпаведнасці з паставанай Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь ад 30 чэрвеня 2011 г. № 100 «Аб тарыфах на электрычную энергію, вырабленую з узнаўляльных крыніц энергіі, і прызнанні страўішым сілу некаторых пастаноў Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь», тарыфы на электрычную энергію, вырабленую ў Рэспубліцы Беларусь з узнаўляльных крыніц энергіі юрыдычнымі асобамі, што не ўваходзяць у састаў дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнэргетыкі «Белэнерга», і індывідуальнымі прадпрыемствамі, што адпускаюць энэргазабеспечальным арганізацыям вышэйзгаданага аб'яднання, на электрычную энергію для прамысловых і прыраўнаваных да іх спажываючых з далучанай магутнасцю да 750 кВт*А, устаноўленых і праіназказаных на змяненне курсу беларускага рубля ў адносінах да долара ЗША (у адпаведнасці з паставанай Міністэрства эканомікі Рэспублікі Беларусь ад 28 лютага 2011 г. № 24 «Аб вызначэнні парадку індэксацыі цен на прыродны газ і тарыфаў на электрычную і цеплавую энергію»);

Пры гэтым выкарыстоўваюцца каэфіцыенты:

з выкарыстаннем энергіі ветру:

— першыя дзесць гадоў са дня ўводу ў эксплуатацыю устаноўак па выкарыстанні ўзнаўляльных крыніц энергіі (далей — устаноўак) — 1,3;

— наступныя дзесць гадоў эксплуатацыі устаноўак — 0,85;

з выкарыстаннем энергіі сонца:

— першыя дзесць гадоў са дня ўводу ў эксплуатацыю устаноўак — 3;

— наступныя дзесць гадоў эксплуатацыі устаноўак — 0,85».

Сяргей РАСОЉКА

■ Жніво-2013

НЕ СЯДЗЕЦЬ У АНЛАЙНЕ, КАЛІ ПРАЦУЕШ НА КАМБАЙНЕ

На палях Ганцавіцкага раёна ўбірае хлеб унікальны моладзевы экіпаж: галоўны інжынер сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Цельшына» Вадзім Равінскі і навучнец Пінскага аграрна-тэхнічнага каледжа Улад Амельяноў. Аднавіскаўцы ведаюць, што Улад — сын старэйшых гаспадаркі, але факт яго працы падчас летніх канікулаў на камбайне і трактары нікога не здзіўляе: бацька выхоўвае сына ў строгаці і выключна па-мужчынску, каб умеў рабіць калі і не ўсё, то многае.

Галоўны інжынер гаспадаркі Вадзім Равінскі — малады спецыяліст. Год там ён закончыў магістратуру, а яшчэ раней — Беларускі аграрны тэхнічны ўніверсітэт, і вярнуўся ў родны раён. У суседняй гаспадарцы жывуць і працуюць яго бацькі.

— Недахоп механізатараў у нашым СВК адчуваецца, асабліва — перад пачаткам жніва, калі трэба пасадзіць людзей яшчэ і на камбайны, — адзначае спецыяліст аддзела кадраў СВК «Цельшына» Таццяна Ясько. — Таму, калі ў мінулым годзе даведліся, што да нас прыходзіць малады спецыяліст з вышэйшай інжынернай адукацыяй, прапанавалі яму

папрацаваць камбайнерам. Вадзім Мікалаевіч пагадзіўся і нават раней за тэрмін выйшаў на працу. А сёлета ўжо сам выракаў жаданне ўбіраць хлеб.

Пры гэтым ён не пакінуў і асноўнай дзейнасці: займаецца інжынернымі справамі.

— Сваім маладым памочнікам я задаволены, — кажа Равінскі. — Улад добра ведае тэхніку, у яго ёсць правы трактарыста. Носі колі не задзірае і не мае звычайна падкрэсліваць, што ён сын старэйшых.

Бацька і сын Амельяноўчы жывуць удзвух. Аляксандр Цімафеевіч з раніцы да ночы на працы, а пры доме ёсць агарод і

гаспадарка, якой у асноўным займаецца Улад. Пасядзецца за камп'ютарам ён можа толькі глыбокай ноччу — праўда, ядроўга, бо кожны дзень трэба ўставаць на світанку.

У той дзень заахоціць моладзевы экіпаж, які дасягнуў добрых намотаў на бедных глебах (у СВК «Цельшына» самы нізкі бал зямлі ў раёне), прыехала прасфэюны лідар мясцовых аграрыяў Наталія Кандратовіч. Атрымаўшы падарункі, хлопцы паспяшаліся за штурвал камбайна: вельмі надарэчы насуювалася навалынічная хмара...

Паліна ГАЛІЕЎСКАЯ

ЗАМЕСТ ГЛАБАЛЬНАГА ПАЦЯПЛЕННЯ МОЖА НАСТАЦЬ ПАХАЛАДАННЕ

Прагнозы вучоных, што да 2050 года клімат на Зямлі стане на 1,5 градуса цяплейшы, не пацярджваюцца фактамі. З пачатку ХХ стагоддзя сярэднегадавая тэмпература сапраўды павялічылася на 0,6 градуса, а ў апошніе дзесяцігоддзе раптам перастала расці. Які лідыць галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута прыродакарыстання акадэміі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Уладзімір Логінаў, не выключана, што ў будучым клімат пачне змяняцца па іншым сцэнарый. Карэспандэнт БЕЛТА пацікавілася ў вучонага аб тым, як у далейшым могуць паводзіць сябе сярэднегадавыя тэмпературы, да якіх наступстваў прывядуць змяненні, ці ўдасца чакаваць прывітавацца да новых умоў.

ЛЕТА СТАЛА БОЛЬШ ГАРАЧАЕ, А ЗІМА — ХАЛАДНЕЙШАЯ

Уладзімір Логінаў упэўнены: уплыў на клімат парніковых газаў моцна перабольшаны. Доўгі час лічылася, што пацяпленне выклікана павелічэннем канцэнтрацыі ў атмасферы перш за ўсё вуглякіслага газу і метану. Пры гэтым за апошнія 10—15 гадоў аб'ёмы выкідаў парніковых газаў павялічыліся прыкладна на 30 працэнтаў, а тэмпература чамошці перастала рэагаваць на такія змяненні. Кліматолагам не дае спакою і іншы парадокс: летнія тэмпературы за апошнія 130 гадоў тройчы былі анамальна высокімі. Аднак з павелічэннем аб'ёму выкідаў парніковых газаў гэта звязана не было.

Моцным кліматоўтваральным фактарам з'яўляюцца вулканы, лічыць Уладзімір Логінаў. Кожны раз пасля вывяржэння найбольш буйных з іх, напрыклад Эль-Чычона, на планеце становілася халаднаей. Гэта звязана з тым, што вул-

малі вулканічнай тэорыяй не растлумачыш». Напрыклад, з 90-х да пачатку дзвухдзясятых гадоў тэмпература зімой была намога больш інтэнсіўна, чым летам, што звязалася з тэорыяй парніковага пацяплення. А птым звыклі сцэнарый змяніўся. Летнія тэмпературы пачалі расці хутчэй, а зімы сталі больш суровымі. «Атрымліваецца, на клімат уплываюць іншыя фактары, пра якія мы павяль ведаем недастаткова», — зрабіў выснову вучоны.

АГРАРЫ І СПРАБУЮЦЬ УГНАЦА ЗА НАДВОР'ЕМ

Пад уплывам змяненняў, якія адбыліся за апошнія дзесяцігоддзі, флора і фаўна Зямлі сталі іншымі. Пацяпленне не прайшло бясследна і для ключавых сектараў сусветнай эканомікі — лясной, воднай, сельскай гаспадаркі. Гэта добра відаць і на прыкладзе Беларусі. «За апошнія 15 гадоў аб'ёмы збору збожжа ў рэспубліцы вар'іраваліся ад 3,5 да 10 мліт. Прынамсі, 30 працэнтаў змяненняў ураджайнасці абумоўлены кліматычнымі ваганнямі», — адзначае Уладзімір Логінаў. У пацяплення ёсць і негатывныя бакі. З-за таго, што другая палавіна лета стала больш гарачай і сухой, знізлася ураджайнасць многіх традыцыйных для рэспублікі культур, напрыклад сярэдніх і позніх сартуў бульбы, капусцы, не лепшым чынам змяненні клімату паўплывалі на ураджайнасць лёну.

Паводле існуючых прагнозаў, умовы надвор'я і кліматычныя ўмовы ў Беларусі могуць стаць больш экстрэмальнымі: умоўнацца засухі, шквалы, стануць больш частымі познія вясенні і раннія асення замарзакі, паводкі. Калі паўночныя раёны ад пацяплення клімату выйграюць, то паўднёвыя праіграюць. У Віцебскай вобласці, дзе будзе найменш сыра, умовы для вядзення сельскай і лясной гаспадаркі палепшацца, у той час як у Брэсцкую і Гомельскую вобласці пацяпленне прынясе моцныя засухі, зробіць глебы, больш высоку пажарную небяспеку. У выніку частка карысных плошчаў можа быць страчана.

З улікам гэтых ведаў у Беларусі вядзецца работа па пераарыентацыі кліматазалежных сектараў эканомікі на новыя ўмовы. У прыватнасці, распрацаваны Стратэгія адаптацыі лясной гаспадаркі да змяненняў клімату да 2050 года і Дзяржаўная праграма мер па змякчэнні наступстваў змянення клімату на 2013—2020 гады. Ужо на працягу некалькіх гадоў леснікі эксперыментуюць з вырошчваннем дрэў паўднёвых парод, аграры актыўна асвойваюць цеплалюбівыя культуры — кукурузу, сою, проса. Плошчы, дзе да гэтага вырошчвалі традыцыйныя для Беларусі бульбу, агуркі, капуста, скажываюцца. Паводле слоў Уладзіміра Логінава, ужо цяпер з-за пацяплення клімату вегетацыйны перыяд у раслін стаў больш доўгім. «Гэта стварыла спрыяльныя ўмовы для сьнябы яравых

У КАЗАХСТАНЕ САБРАНЫ ПЕРШЫ БЕЛАЗ

Першы кар'ерны 45-тонны самазвал БелАЗ-7547 сабраны ў Карагандзе на сумесным прадпрыемстве «КазБелАЗ».

Паводле слоў кіраўніка Карагандзінскай вобласці Казахстана Бауржана Абдзішава ў вобласці рэалізуецца шэраг праектаў з удзелам беларускіх партнёраў, адзін з якіх — вытворчасць запасных частак і зборка тэхнікі пад маркай «КазБелАЗ». Казахстанскія партнёры спадзяюцца, што БелАЗаў будзе больш і па колькасці, і па грузападымальнасці.

Кіраўнік беларускай дэлегацыі таксама лічыць, што ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва будзе развівацца. «Сёння мы падводзім першапачатковы вынік нашай

сумеснай дзейнасці, і гэты вынік абнадзеівае. Тыя дамоўленасці, якія ёсць, пачалі ўвасабляцца ў жыццё», — сказаў Барыс Батура.

Зборка першага самазвала зроблена з камплектуючых і па тэхналагічнай дакументацыі БелАЗа, атрымана дэкларацыя аб адпаведнасці патрабаванням тэхнічнага рэгламенту Мытнага саюза. Плануецца, што за год у Карагандзе будзе збірацца больш за 30 машын. Дарчыні, пакупнікі першыцца ўжо ёсць.

Як адзначыў генеральны дырэктар БелАЗа Пётр Пархомчык, прадпрыемства поўнасцю даярае казахстанскім партнёрам, якія прайшлі падрыхтоўку ў Жодзіне. Улічваючы, што толькі ў Карагандзінскай вобласці працуе больш за 220 аўтамабіляў БелАЗа, тут існуюць добрыя перспектывы для супрацоўніцтва.

У рамках візиту беларускай дэлегацыі таксама быў падпісаны дылерскі дагавор паміж мясцовай кампаніяй «ГемМаш» і холдынгам «Амкадор» па сэрвісным абслугоўванні дарожна-будаўнічай і камунальнай тэхнікі беларускай вытворчасці. Акрамя таго, у Карагандзінскай вобласці з удзелам беларускіх партнёраў будзе наладжана вытворчасць даільнага абсталявання, вядуцца перамовы аб будаўніцтве малочнааваарных ферм і завода па перапрацоўцы малака.

Плануецца і яшчэ адзін ці кавы сумесны праект: адзін з мясцовых конеазаводаў збіраецца купіць у Беларусі жарабцоў пароды «савецкі чыжкавоз», каб шляхам скрывавання з мясцовымі «жаб» вывесці новую мясную пароду.

Пятро РАМАНЧУК.

АСНОЎНЫЯ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ БЕЛАРУСІ У СТУДЗЕНІ-ЛІПЕНІ 2013 ГОДА

*Данячы дэталі прадукцыі на кожны месяц да сярэднемесячнага аб'ёму прамісловай прадукцыі склааюць: 74,4%.

Крыніца: Нацыянальны статыстычны камітэт Беларусі.

«Генафонд» хлебнай ніве

Супрацоўніцтва ўладзімірскіх і жодзінскіх селекцыянераў можа служыць прыкладам разумнага спалучэння навуковага пошуку і выкарыстання ўжо дасягнутага выніку.

Навошта «вынаходзіць веласіпед», калі ў суседа ён ужо стаіць у двары? Таму больш чым 20 гатункаў збожжавых культур беларускай селекцыі праходзяць выпрабаванні на палях Юр'еву-Польскага сорта-уацстка, насенняродных гаспадарак «Краснасельскае» і «Судальскай зоры», якія, да таго ж, надзелены дылерскім правам па рэалізацыі нашага насення на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі. І яно калісцідна на многіх тэрыторыях гектараў розных рэгіёнаў. Ужо ў вытворчых умовах пацверджана іх высокая прадуктыўнасць, каштоўныя біялагічныя ўласцівасці, эканамічная эфектыўнасць.

Паміж Уладзімірскім НДЦСГ і Цэнтрам ААН Беларусі па земляробстве заключаны дагавор аб сумеснай дзейнасці па праграме «Генафонд» і экалагічным выпрабаванні новых гатункаў з наступным прасоўваннем іх на расійскі рынак. У сваю чаргу, на выпрабаваннях у Беларусі знаходзіцца 10 нумарных уладзімірскіх гатункаў.

Стрэнцы калег у Жодзіне і на Верхняволжскай зямлі — гэта абмен вопытам, думкамі і прапановамі па паглыбленні ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. Фёдар Прывалау, дырэктар Цэнтра Станіслаў Грыб, дырэктар Нясвіжскай доследнай навуковай станцыі па цукровых бураках Іосіф Татур, іншыя вучоныя ў сваіх дакладах і паведамленнях у рамках Дзён поля, навукова-практычных канферэнцый акцэнтуюць увагу на актуальных пытаннях навуковага забеспячэння інавацыйнага развіцця раслінаводства, стане і перспектывах галіны. Тут галоўнае — не пахваліцца, а ўменне вучыцца адзін ад аднаго, вызначыць найбольш аптымальны шлях вырашэння праблем, каб пазбегнуць недарочных памылак. З Судальскага і Юр'еву-Польскага раёнаў беларускія гатункі яравой пшаніцы «Дар'я», «Соф'я», ячменю «Зазерскі», «Атаман» і іншыя распаўсюджаны ў 37 рэгіёнах Федэрацыі. На дзяржаўныя выпрабаванні знаходзіцца ў дзвюх краінах гатункі яравага трыцкале «Паміць Меражко», азімага жыта «Бета» (Беларусь—Татарстан).

У Дзяржрээст Расійскай Федэрацыі ўжо ўключаны азімыя трыцкале «Міхась», «Крыштал», «Дзя», яравыя «Ульяна», «Лотас». Усёго нашы суседзі-хлебаводы выкарыстоўваюць 38 гатункаў збожжавых, зернебабовых, алейных культур, створаных беларускімі вучонымі-аграрыямі. Падлічана, што за межамі нашай краіны (а гэта Украіна, Літва, Латвія, Германія, Англія) ураджаў фарміруюць на двух мільёнах гектараў з насення, якое ўпершыню ўзышло на жодзінскіх доследных дзелянках. З гэтых двух мільёнаў, вядома ж, асноўны клін знаходзіцца ў братаўня Расіі.

Ці мог ён быць шырэйшым? Адзначана — так. Шмат яшчэ бюракратычных перашкод на шляху ўжо гатовага насення да буйной вытворчасці з-за валакаты з сартыфікацыяй. (Як тут не ўспомніць нядаўні горкі вопыт з пастаўкамі на расійскі рынак беларускай прадукцыі жывёлагадоўлі?) Але гэта ўжо справа не вучоных, а дзяржаўных органаў, тым больш у Саюзнай дзяржаве.

Напрацоўкі беларускіх селекцыянераў, укараненне іх дасягненняў у шырокую сельскагаспадарчую вытворчасць выклікаюць павагу ў калег РФ, усёй СНД. Многае яны выкарыстоўваюць у паўсядзённым практыцы. Яшчэ ў пачатку новага стагоддзя нашы земляробы адчувалі дэфіцыт высокаурожайных гатункаў збожжавых, зернебабовых. Даволі значную колькасць насення даводзілася купляць за мяжой. Сёння ў іх шырокі выбар перспектывных, устойлівых да розных хвароб і перападаў надвор'я гатункаў. Гамя іх, як кажуць, на лубцы густ — 316 найменняў. Яны займаюць 76% пасяўных плошчаў у рэспубліцы. Калі б гэта насенне мы набылі за мяжой, то давалося б патраціць як мінімум 700 мільянаў долараў.

Ігуменскі

тракт

№ 27 (42)

«Рамантычныя руіны»

Гальшан

Фота Вітала ЗАПЕЦКАГА

Фота Вітала ЗАПЕЦКАГА

Фота Нікі ШЧАРБАЧЭВІЧ

Кулінарная Эцыклапедыя

Мікалая Нікіфароўскага

Нішто душу мне так не лечыць, Як стрэча гэтая з сям'ем, Калі наш род шыракалечы Збярэцца рад за сталом

Алесь ПІСЬМЯНКО
Нікіфароўскі паведамляе, што ў так званых старажытных дамах перад пачаткам яды існавалі пэўныя цырымоніі. Сямейнікі мылі рукі, падыходзілі да стала, потым старэйшы чытаў малітву. Калі ён рабіў гэта пра сабе, то ўласным прыкладам прапаноўваў зрабіць тое ж усім прысутным. Пасля малітвы кожны займаў сваё сталае месца за сталом. Дзеці, якія ўмелі карыстацца лыжкай, размяшчаліся «станьком» на лаўцы або на пастаўнянай на ёй калодцы каля сваіх маці. Тут яны на прыкладзе старэйшых засвойвалі застольныя правілы паводні членаў сваёй сям'і, свайго роду, вядомыя пад назвай «люцкіцы», або «людзяніцы». Гэтыя правілы патрабавалі наступнага:

1. Перад пачаткам трапезы кожны адлюваў кавалачак хлеба ў адзін «глытанік» ад сваёй лусты, пасыпаў яго соллю і з'ядаў.
2. Соль для асабістага карыстання бралася з салыніцы выключна лыжкай, высыпалася на стол з правага боку ад кожнага едака і да канца яды бяследна знікала, бо кожную страву сяляне заядалі хлебам з соллю.
3. Гаспадыня ставіла на стол стравы і гаварыла: «Прымаіцца!» Толькі пасля яе слоў прысутныя браліся за лыжкі і пачыналі яду.
4. Ужыванне асобнага посуду было невядомым простамоу людзям: усе елі з агульнай міскі.
5. Каб вадкія стравы не праліваліся, кожны чэрпаў не зусім поўную лыжку, абціраў яе аб край міскі, і на шляху да роту трымаў пад лыжкай кавалачок хлеба. Такім чынам, «пусціць пукіці» (разліць вадкую страву) было амаль немагчыма: гэта маглі зрабіць

Вёска Яна Міёрскага раёна.

толькі дзеці, п'яныя або тыя, калі неварожак штурханулі.

6. Пасля таго, як стравы апінулася ў роце, лыжка аблівалася і клалася на стол. Страву старанна перажоўвалі, а потым «захлібвалі» паловай лыжкі вадкай стравы, і ў гэтым, шануючы чытачы, бачыцца мудрасць народнай побытавай культуры, бо сучасныя гігіеністы сцвярджаюць, што толькі доўгае і стараннае перажоўванне ежы прыносіць карысць, а ў хуткай «глытаніне» няма сэнсу. Мікалай Якаўлевіч піша, што з-за вялікіх памераў лыжкі дзецям і падлеткам прыходзілася пачаргова паварочваць яе да роту трыма бакамі.

7. Якой бы ні была вадкая стравы, спачатку вычэрпваюцца «жыдзіш», а потым «гусцеж», які ўжываўся без хлеба. Разлік на дне міскі пакідаліся дзеціям.

8. Звычайна падчас яды чуліся занадта рэзкія «сёрбы, чайкі і цяжкі», ад чаго за сталом стаяў сваёасабівы шум. Але ў асобных хатах было прынята не «сёрбаць» і перажоўваць страву са ступенімі губамі. Тады за сталом стаяла выключная цішыня.

9. Пры спрактыкаваным адкусванні хлеба крошчак ад яго не было. Калі такое здаралася, яны збіраліся са стала мжышам або пальцамі. Калі кавалачок хлеба падаў на падлогу, віноўны адразу падымаў яго, набожна цалаваў, вымаўляючы: «Выбачай, Божынька!» Пры гэтым ён звяртаўся менавіта да хлеба.

10. Калі стравы гатавалася з мясам ці салам, то кавалкі апошняга падаваліся да стала ў агульнай місцы, а перад ужываннем «прысмакаў» вымаліся на талерку або спецыяльнае драўлянае «дона», дзе разразаўся на дробныя кавалкі, а

Фота Вітала ЗАПЕЦКАГА

Сярэднявечныя ваяры крочылі па Замкавай вуліцы ў Гальшан, кіруючыся да старажытных сцен. Фурманкі мясцовых жыхароў, запрэжаныя коньмі, за невялікую плату падвозілі тых, хто стаміўся падымацца ўгору. Рамеснікі, музыкі з дудамі, аматары сярэднявечных танцаў былі заўважаны ў гэтую суботу, калі спыталіся на фестываль «Гальшанскі замак-2013».

Этапы аднаўлення

Пра іх расказаў метадыст аддзела культуры Ашмянскага райвыканкама, адказны за гісторыка-культурную спадчыну **Сяргей Жылік**:

1. Добраўпарадкаванне тэрыторыі ўжо праведзена. У параўнанні з мінулым годам замак быў у выглядзе «вырас» на адзін-два метры. Так адбылося дзякуючы таму, што сцены замка былі ачышчаны ад больш позніх культурных напластаванняў. У знятым слоі знойдзена шмат ацалелай аўтэнтычнай цэглы. Тэрыторыя вакол замка таксама расчышчана і выраўнавана, праведзены археалагічныя раскопкі.

2. Кансервацыю плануец зрабіць у наступным годзе. Умацаванне сцен і вежаў будзе рабіць у тым ліку з выкарыстаннем старой цэглы.

3. Будзе праведзена рэстаўрацыя Кутняй вежы, аднак яна захаве свой сённяшні выгляд. Плануецца размясціць у ёй так званую «халодную» экспазіцыю, — тое, што змож захавацца і пры нізкіх тэмпературах.

4. Будзе да канца адноўлены і гісторычны ландшафт, у тым ліку канал, які цёк побач з замкам. Усе работы папярэдне плануецца завяршыць да канца 2015 года.

цены з саломы, усё часцей упрыгожвалі валасы прывабных пананак. А ля самых сцен замка разгарнуліся майстрыхі з віленскімі вербамі. Адна з іх, Яніна Наркунінен, расказала:

— Нашы вербы — гэта візгоўка Вільнюса, бо зроблены ў навакольных з ім вёсках. Мы нават маем сертыфікат рэгіянальнага вырабу. Зроблены вербы з трох частак. Першая — гэта верхавіна з мяцельчых траў. Другая, сярэдняя, уяўляе сабой кампазіцыю з сухой травы і кветак, каласоў. Трэцяя частка — гэта ножка з арэшніку. Выкарыстоўваецца ад абставін, іншы раз расціраюць яно мясцамі прамымі і не згінацца 10 гадоў.

Карэспандэнт «Звязды» набыла ў майстрых вярбу, кампазіцыя якой складаецца з рознакаляровых колцаў сухавятаў. Аказалася, што называецца яна «рушчыцоўка» — у гонар беларускага мастака Фердынанда Рушчыцы, які намалюваў яе ў 1913 годзе на плакаце, што рэкламаваў трохдзённы вільнюскі кірмаш «Казюкі».

Лета ў апошнія выхадныя жніўня, калі ладзіўся фестываль, ужо здавала свае пазіцыі. Таму найлепшым паратункам ад некапажнага холаду сталі бадзёрыя сярэднявечныя танцы. Канцэрт старадаўняй музыкі ладзілі гурты «Літы талер», «Altanka», «PAWA», таксама літоўскі гурт пад назвай «Dwa Tygodnie».

Позна ўвечары замак з сярэдзіны падсвечваўся ліхтарамі. Аднак сапраўды агонь сярод ночы здабылася ў тэатры «Гістрыён» і «Яварына», што ладзілі вечаровае вогненнае шоу. Яркія сплахі раз-пораз асвятлялі вялізны герб Гальшан, што вісеў у самым цэнтры канцэртнай сцэны, — усё нагадала пра часныя бітвы велічы, моцы і славы...

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
Ашмянскі раён.

ДОМ З МАСТАЦКІМІ «ПРЫВІДАМІ»

У 2013 годзе адзначыў свой 100-гадовы юбілей унікальны будынак у цэнтры Віцебска. Лёсы старых дамоў не менш цікавыя, чым чалавечыя. Восі гэта ў пачатку ХХ стагоддзя быў пабудаваны для ўласных патрэб віцебскім банкірам Ізраілем Вішняком. Праз пяць гадоў у верасні 1918-га мастак Марк Шагал быў прызначаны ўпаўнаважаным наркамата асветы па справах мастацтва ў Віцебскай губерні і прапанаваў адкрыць у нацыяналізаваным асабняку мастацкае вучылішча. Уцалелы ў часы Вялікай Айчыннай (што для будынкаў цэнтральных вуліц Віцебска вялікае здзіва), ён стаў прытулкам пасля вайны для простых віцебчан, годна перажыў перабудовы, што ладзілі новыя гаспадары. Сёлета ў студзені, якраз праз 95 гадоў з адкрыцця тут першай дзяржаўнай мастацкай установы ў Беларусі, атрымаў шанс адрадыцца ў першапачатковым выглядзе: пачалася яго рэстаўрацыя.

Як хутка віцебчане і госці горада змогуць наведваць музей гісторыі Віцебскага народнага мастацкага вучылішча, які размясціцца ў былым асабняку, расказаў дырэктар музея «Віцебскі цэнтр сучаснага мастацтва» Андрэй Духоўнікаў і навуковы супрацоўнік музея **Марына Карман**.

Рэканструкцыя

— Дзякуючы аналізу мы цяпер дакладна ведаем, у які колер быў пафарбаваны дом знутры і звонку ў той час: будынак быў светлы, а архітэктурныя элементы — колеру охры, — апошнімі звесткамі пра рэканструкцыю падзялялася Марына Карман. Спецыялісты Полацкага навукова-даследчага інстытута аднадушна зрабілі выснову: дом моцны — дай Бог, каб зараз так будвалі. Шчыра кажучы, пашкоджаны будынак не час. У большай ступені гэта зрабілі людзі. З 1976 года тут знаходзіўся выключальны цэнтр з вялікімі ЭВМ. Дзеля іх зрабілі пераланіроўку, зруйнавалі некалькі капіталістчных сцен. Усё гэта мы павінны аднавіць.

— Але нам пашанцавала, — дадае Андрэй Духоўнікаў. — У абласным архіве захаваўся план будынка 1923 года. Ён намалюваны на міліметровай паперы і мае невялікія каментарыі. Але для нас яны зараз на вагу золата.

Звонку, магчыма, здаецца, што пакуль ніякай работы не вядуцца. Тым не менш, поўнаасцю гатова дакументацыя, зацверджана канцэпцыя стварэння музея. Бо асабняк Вішняка — адзін з нямногіх дамоў, звязаных з іменем Шагала, што захаваліся ў Віцебску. Ён, па сутнасці можа быць помнікам самому сабе. Гэта вялікае здзіва, што ён не толькі уцалеў у амаль цалкам зруйнаваным вайной Віцебску, але і захаваў знешні джор.

кументацыя, зацверджана канцэпцыя стварэння музея. Бо асабняк Вішняка — адзін з нямногіх дамоў, звязаных з іменем Шагала, што захаваліся ў Віцебску. Ён, па сутнасці можа быць помнікам самому сабе. Гэта вялікае здзіва, што ён не толькі уцалеў у амаль цалкам зруйнаваным вайной Віцебску, але і захаваў знешні джор.

Што пакажуць у музей?

— Як будзе выглядаць музей на самой справе, залежыць і ад фінан-

савання, і ад энергіі — і нашай, і дызайнераў, — гаворыць Андрэй Зрыхавіч. — Але ў першую чаргу нам хочацца, каб гэта быў не прывычны нам музей, дзе ёсць толькі экспазіцыя. Мы плануем некалькі варыянтаў экскурсій, элементы інтэрактыву.

На цокальным паверсе размясціцца пастаянная экспазіцыя па гісторыі будынка з мультымедычным экранам. Першы паверх зоймуць экспазіцыйныя залы, а таксама шматфункцыянальная канферэнц-зала. Абаважова будзе створана зала з клімат-кантролем і неабходным узроўнем аховы. Так можна будзе ладзіць выставы арыгінальных твораў з самых вядомых музеяў свету. На другім паверсе ў экспазіцыйных залах будзе адноўлены майстарні, звязаныя з канкретнымі імёнамі.

Музей будзе ў першую чаргу інфармацыйным. Бо сёння сабраць карціны мастакоў, якія тут працавалі, нерэальна: занадта дорага яны каштуюць. Дарэчы, нават арт-цэнтр Марка Шагала не мае ні адной жывапіснай карціны мастака. А з твораў вучняў Шагала ў Віцебску засталася толькі невялікая работа Штэрэнберга, якая захоўваецца ў краязнаўчым музеі, і творы Якерсона.

Андрэй Духоўнікаў лічыць, што музей павінен узяць на сябе яшчэ і адукацыйную місію: «Да шагалаўскіх чытанняў летась мы падрыхтавалі інфармацыйныя паншэты па гісторыі вучылішча. Пасля яны шмат дзе выстаўляліся. Мы рэалізавалі. Цудоўна разумеем, што не здолеем сабраць, напрыклад, калекцыю Малевіча. Але ў нас ёсць дом — месца, сведка стварэння шэдэўраў. Экскурсіі будучы прадбудуць разнаўзроўневыя: для тых, хто нічога не ведае аб гэтым перыядзе, для больш дасведчаных і для спецыялістаў. Наша мэта, над рэалізацыяй якой мы ўжо актыўна працуем, акумуляваць тут усю інфармацыю па гісторыі развіцця Віцебскага мастацкага вучылішча і рускага авангарду наогул.

Гарадскі брэнд

На вокладцы мастацкай эцыклапедыі ХХ стагоддзя, дзе сабраны самыя яркія творы, тры з іх — мастакоў, звязаных з Віцебскам. Адна з самых вялікіх каштоўнасцяў горада — яго мастакі. Новы музей павінен стаць часткай брэнда — Віцебская мастацкая школа. Акрамя дома Вішняка, хутка з'явіцца музей Пэна, над стварэннем якога зараз працуе краязнаўчы музей. Увагі патрабуе стары будынак мастацка-графічнага факультэта (зараз факультэт пачатковых класаў) па вуліцы Чэхава, будынак першай гімназіі, дзе пасля вайны знаходзілася мастацкае вучылішча. Так можа быць створана адназначная, здоўжная перадаць усю палітру мастацкага жыцця горада мінулага стагоддзя.

Пакуль у Віцебску закладваецца першая цэлінка ў падмурк музейнага комплексу, здоўным стаць не толькі гарадскім брэндам, але і з'явай еўрапейскага маштабу. Здаецца, горад мастакоў гатовы адрадыцца сваю былую славу і прымянаць яе надалей, не забываючы на гісторыю і імёны.

Вікторыя ДАШКЕВІЧ

Слухай бацьку і маці — будзе парадак у хаце!

Вёска Яна Міёрскага раёна.

патым зноў клаліся ў міску. У іншых выпадках кавалак мяса трымалі левай рукой над міскай, а правай наразалі з дапамогай нажа. Сала ж, у залежнасці ад ад абставін, іншы раз расціралася ў місцы лыжкай або спецыяльным таўкачым. Пры гэтым прысутныя даяралі чысціні рук таго, хто рэзаў мяса ці сала і не выказвалі ніякай гідлівасці. Сям'я пачынала есці, але ніхто не дазваляў сабе зачарпнуць кавалак сала або мяса, пакуль гаспадыня не гаварыла: «Чаму ні брыцьці?!» Так абавязваў кожнага зачарпнуць «прысмакаў» не больш за астатніх. Дзяткі жа імі кармілі іх маці. Між іншым, падобную народную манеру паддачы сала і мясной нарэзкі перанялі сучасныя рэстаратары: часта сала і мяса да стала афіцыйна падаюць на драўляных «донах», што надае стравам прыемны вясковы каларыт.

11. Такім жа чынам ужываліся і гэтыя «пчысты», якія папярэдне пасыпалі соллю і перцам, прычым кожнаму дазвалялася маць свой кавалак у «падліву». Нікіфароўскі тлумачыць, што «падліва» — гэта соус без прысмаку мукі. Ён атрымліваецца ад змешвання тлушчу з вадкасцю, выдзяляецца з мяса падчас яго прыгатавання. Калі ў «пчысты» было шмат падлівы і сям'я не ведалі, што рабіць раней — маць хлеб у «падліву» ці браць мяса, гаспадыня казалася: «Пыспробуйце падлівы!» або: «Чаму ні мяса з падлівай?» ці: «Падліву пасля!» «Капкі» і «пукіці» пры гэтым былі яшчэ менш верагодны, бо «падлівы» бралася нямшам, лыжка падоўгу абціралася аб край міскі і падтрымлівалася знізу «кусанікым».

12. Хлеб, бліны, сачні і іншае апускалі ў «маканіну» рукой, а не лыжкай. Калі пальцы выпадкова дакраналіся да «маканіны», яны імгненна абліваліся. Пра маканіне бліноў Мікалай Якаўлевіч паведамляе наступным падрабязнасці: кожны ядок адрываў чвэрць бліна, зварочваў яго ў трубочку і апускаў у «маканіну» адкрытым бокам, прычым стараўся захапіць блінам і гушчу, у якой трапілася кавалачкі сала і мяса. Уся чвэртка бліна адразу накіроўвалася ў рот, асабліва на пачатку яды. У канцы ж трапезы трубочка ўжывалася за два прыёмы.

13. Выпадкі, калі міска здымалася са стала з недадзенай стравой, здараліся выключна рэдка, а найбольш лася стравы з'ядаліся да вызвалення посуду.

14. Ва ўсіх стравых сяляне бачылі дарункі Бога і святыя верылі, што Усвяхішні назірае за іх паводзінамі за сталом. Таму непатрэбная балбатня і лялька за сталом былі строга забаронены. Дзіцячая бессаромнасць і парушэнне застольных правілаў

імгненна караліся ўдарам лыжкі па лбе. Якуб Колас згадваў пра такія выпадкі ў «Новай зямлі»:

А за сталом маўчком сядзелі, Там хлопцы гыркацца не смелі, Бо там парадак вельмі строгі, Там падліваюць табе рогі. Калі парушыш дысцыпліну, Дык пад надобрую часіну Дадуч там «лэмбуся» і «квасу», Каб не круціліся без часу.

Толькі пасля выхаду з-за стала дагавораліся жарты і заканчаліся спрэчкі.

15. «Задэкі і захлібкі» завяршалі агульную яду за абедам і вярчалі.

16. Устаючы са свайго месца пасля трапезы, кожны рабрком далоні правай рукі тры разы жагнаў тое месца стала, дзе ляжаў яго хлеб, і чытаў кароткую малітву. Агульная паслятрапезная малітва чыталася радзей, чым перад пачаткам яды. Выключэнне складалі калядныя і памянныя дні, дзе агульная малітва была абавязковай.

17. Выходзіць з-за стала з непраглынутым жаўком або з кавалкам хлеба, кідаць кавалкі ці косткі са стала кошыці ці сабаку застольнымі правіламі строга забаранялася. Трэба было памаліцца Богу, выйсці з-за

Рэцэпт «Варашчака з курыцай»

Нам спатрэбіцца: 1 курцыца сярэдняга памераў, суханыя баравікі — 1 жменя, смятана — 1 шклянка, сала або грудзінка — 100 г, дзве цыбуліны сярэдняга памераў, мукка пшанічная — 3 ст. л., зеляніна кроплі, патрышкі, соль, перац, кмен, калядра на смак.

Прыгатаванне. Курыцу варым да гатоўнасці ў падсоленай вадзе, мяса аддзяляем ад касцей і дробна наразаем. У асобным посудзе адварваем папярэдне замочаныя сушаныя баравікі. У сатэйнік уліваем 2 шклянкі працэджанага курынага булёну і 2 шклянкі рыбнага. Сала або грудзінку наразаем дробнымі кавалачкамі і падсмажваем на патэльні, дадаём туды парэзаную цыбулю і гатуем да залацістага колеру. Булён у сатэйніку даводзім да кіпення, дадаём туды парэзаннае курынае мяса, грыбы і падсмажанае сала з цыбуляй. 3 ст. лыжкі мукі разводзім у вадзе і тонкім струменем уліваем у булён. Дадаём туды ж шклянку смятаны, солі, першым, дадаём крыху кмену і калядры, закруваем накрывкай, пераводзім на малы агонь і гатуем 30-40 хвілін. За гэты час выпякаем бліны. Сатэйнік ставім пасярэдзіне стала, адкрываем накрывку і пасыпаем варашчаку зелянінай. Запрашаем усіх членуў сям'і да стала. Тлумачым, што есці будзем па-старадаўняму, без відэльцаў. Кожны, пачынаючы са старэйшых, адрывае чвэртку бліна, зварочвае ў трубочку і макае ў варашчаку адкрытым бокам, стараючыся падкапіць смакатаў. Адно не трэба лезці ўперадзе старэйшых, а не тое можна і лыжкай па лбе атрымаць!

стала, а потым ужо можна было аддаць недаедкі свайкім жывёлам. Вясковыя «куці ды кіцікі» («куціцы» — сабака з абкарнаным хвостом, «кіціка» — кошка А. В.) гэта добра ведалі і церпяліва чакалі выхаду сваіх гаспадароў з-за стала. Пад асабістым забаронай былі рэшткі сваной ежы, якія потым выкарыстоўваліся ў земляробчай магіі. Восі які выпадак са свайго дзяцтва прыгадавае Юрый Лук'янавіч Багдановіч: «Было вяснянае. Еў я сванячонае — кошыц сабацы кінуў. Божа мой — што тут было! Бацька і матка як ашалелі: крычаць не сваім голасам, кінуліся кошыц атбіраць. Я служыўся — і ня ведаю, што рабіць. Кошыц-такі атабралі і к другім касцям палажылі, каб на Юр'я закупаць у руці.

А тады за мяне прынілася. Звізлі два пучка рознае. Палажылі мяне на ўслон удовж. Вароўкай прывазілі. І давай есці па голым целу, бацька з адной, а матка з другой стаялі. Здарова тут усылалі. Секлі, пакуль кроў не паказалася. Патом доўга я пачосваўся». (У цытату захаваў аўтарскі правапіс. А. В.).

18. Пасля абеды мылі рукі толькі сталыя мужчыны. Але гэта было абавязковым для ўсіх пасля вярчэння на загаванне.

19. Сямейнікі і нават дзеці рэдка дзякавалі гаспадыні і старэйшым пасля яды. Аднак у Леўпільскім і Дрысенскім паветах Нікіфароўскі сустракаў прыклады пацвітага стаўлення і выказвання ўдзячнасці: «Усе малодшыя члены сям'і пасля яды падыходзілі да гаспадары і гаспадыні і цалавалі іх рукі. Гэты звычай быў запэўнены ў шляхты.

Восі такімі былі затыля правілы застольнага этыкету сялян Віцебшчыны, якія перадаваліся ад старэйшых да малодшых і многімі з якіх мы можам карыстацца сёння.

Аляксандр ВАШЧАНКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 27.09.2013 в 10.00 по адресу: 210600, г. Витебск, пр-т Черняховского,19, конференц-зал. Организатором аукциона является

РУП «Белтелеком» в лице Витебского филиала РУП «Белтелеком»,
находящегося по адресу: г. Витебск, пр-т Черняховского, 19.

На аукционе выставляются право заключения договора аренды помещений общей площадью 180,4 м², расположенных на 1-ом этаже в изолированном помещении (административно-производственное помещение), по пр-ту Франциска Скорины, д. 32, пом. 1 в г. Полоцк, Витебской области:

ЛОТ 1. Сменные помещения со вспомогательными площадями 55,2 кв.м (помещение – 28,3 кв.м, 12,6 кв.м, вспомогательные площади – 1,6 кв.м, 0,6 кв.м, 0,7 кв.м), начальная цена продажи – 13,8 базовой арендной величины; размер задатка – 1,38 базовой арендной величины;

ЛОТ 2. Сменные помещения 45,1 кв.м (33,2 кв.м, 11,9 кв.м), начальная цена продажи – 11,275 базовой арендной величины; размер задатка – 1,1275 базовой арендной величины;

ЛОТ 3. Помещение 14,1 кв.м, начальная цена продажи – 3,525 базовой арендной величины; размер задатка – 0,3525 базовой арендной величины;

ЛОТ 4. Помещение 11,4 кв.м, начальная цена продажи – 2,85 базовой арендной величины; размер задатка – 0,285 базовой арендной величины;

ЛОТ 5. Помещение 27,4 кв.м, начальная цена продажи – 6,85 базовой арендной величины; размер задатка – 0,685 базовой арендной величины;

ЛОТ 6. Помещение 27,2 кв.м, начальная цена продажи – 6,8 базовой арендной величины; размер задатка – 0,68 базовой арендной величины;

целое использование – для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офиса, складского помещения, оказания услуг, осуществления розничной торговли, коэффициент (п.8.2 Указа №150) составляет 3,0.

Документы на участие в аукционе принимаются с 28.08.2013 по 26.09.2013 в рабочее время (с 9.00 до 17.00) по адресу: г. Витебск, пр-т Черняховского, 19, каб. 509-п. Документы, поданные после 17.00 26.09.2013, не рассматриваются. Заключительная регистрация участников аукциона в день проведения аукциона с 9.00 до 10.00 по адресу: г. Витебск, пр-т Черняховского, 19, каб. 509-п.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049.

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:

- перечисляет задаток на с/ч № 3012072841543 в филиале №200 – Витебском областном управлении ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801635, УНП 300977657 Витебский филиал РУП «Белтелеком»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

- физическое лицо предъявляет документ, удостоверяющий личность;
- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации;
- юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент –

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор конкурса) по поручению Фермерского хозяйства «Савицкий В.В.» (продавец) извещает о проведении 10 сентября 2013 года повторного открытого конкурса по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, кабинет 2-8

№ лота	Наименование	Адрес объектов	Начальная цена продажи лота, с учетом НДС, бел. руб.	Задаток с учетом НДС, бел. руб.
1	1. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-78983, площадью 158,6 кв.м, наименование – здание столовой , земельный участок площадью 0,1492 га. 2. Компрессорно-конденсаторный агрегат с открытым поршневым компрессором и воздушным охлаждением конденсатора – 1 шт. 3. Испарительная секция – 2 шт.	Гомельская область, Калинковичский район, Козловский с/с, д. Казанск, ул. Ленина, 64Б	19 884 960	994 248
2	1. Опора металлическая – 12 шт. 2. Емкость металлическая для сушки зерна – 8 шт. 3. Нория – 2 шт. 4. Фермы металлические кровли – 6 шт. 5. Шифер – 150 шт. 6. Прочий металл разный – 1 тонна.	Гомельская область, Калинковичский район, д. Хомичи	104 311 080	5 215 554
3	1. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79523 площадью 1112,0 кв.м, наименование – коровник ; 2. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79522 площадью 22 кв.м, наименование – здание насосной с водонапорной башней . Земельный участок площадью 9,0205 га.	Гомельская область, Калинковичский район, Озаричский поселковый Совет	27 165 600	1 358 280
4	1. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79542 площадью 582,6 кв.м, наименование – здание склада ; 2. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79543 площадью 330,5 кв.м, наименование – здание склада ; 3. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79525 площадью 480 кв.м, наименование – сенажная траншея ; 4. Капитальное строение с инвентарным номером 333/С-79526, наименование – здание насосной с навозохранилищем . Земельный участок площадью 4,0241 га.	Гомельская область, Калинковичский район, Озаричский поселковый Совет	139 519 800	6 975 990

Условия конкурса: создание новых рабочих мест, продажа имущества с сохранением назначения продаваемых объектов для целей производства сельскохозяйственной продукции. Критерии для победителя: наивысшая цена продажи объектов, соблюдение условий конкурса. Оплата приобретаемого лота покупателем в течение 20 дней со дня проведения конкурса.

В случае единственного участника торгов ему будет предложено приобрести лоты по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов.

Продавец: Фермерское хозяйство «Савицкий В.В.», 247710, г. Калинковичи, ул. Интернациональная, 32. 247491, г. Речица, ул. Набережная, 110. Решением хозяйственного суда Гомельской области от 12.10.2009 г., тел. 80291225018, 80291730672.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет продавца (ОАО «Гомельоблреклама») р/с № 3012087360317 в ЗАО «Дельта Банк», УНП 400071204, код 153001281.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-8, г. Гомель в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 09 сентября 2013 г. в 17.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Подробнее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 10.08.2013 г.**

Порядок проведения конкурса и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на официальном сайте организатора торгов www.gomelobtreklama.by

Дополнительная информация по телефонам организатора конкурса: 8 (0232) 74 59 73, 74 17 34.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 30.09.2013 г. в 10.30 по адресу: 220039, г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3, кабинет № 217.

Организатором аукциона является РУП «Белпочта» в лице Минского филиала РУП «Белпочта»,
находящегося по адресу: г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3.

НА АУКЦИОНЕ ВЫСТАВЛЯЕТСЯ ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА

1) Помещение на 2 этаже капитального строения (административное здание), расположенного по адресу: Минская обл., Молодеченский район, г. Молодечно, ул. Притыцкого, 18 в удовлетворительном состоянии, срок аренды 5 лет, целевое использование – для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офисов, складских помещений, оказания услуг, осуществления розничной торговли. Коэффициент от 0,5 до 3 установлен 3.

Лот № 1. Помещение площадью 59,1 кв.м. Начальная цена продажи – 1 270 650 рублей, размер задатка – 127 065 рублей.

Лот № 2. Помещение площадью 74,5 кв.м. Начальная цена продажи – 1 601 750 рублей, размер задатка – 160 175 рублей.

Документы на участие в аукционе принимаются с 29.08.13 г. по 26.09.13 г. в рабочее время (с 10.00 до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. Воронянского, д. 5, к. 3, кабинет 103. Документы, поданные после 16.00.26.09.13 г., не рассматриваются.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденным постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. №1049.

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:

- перечисляет задаток на субсчет 3012205780018 в Минском отделении БелАГБ, код 942, УНП 101120215, Минский филиал РУП «Белпочта»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

- физическое лицо предъявляет документ, удостоверяющий личность;
- индивидуальный предприниматель – копию свидетельства о государственной регистрации;
- юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения.

Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов представляются без нотариального засвидетельствования.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на субсчет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и приведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона.

Срок заключения договора аренды: в соответствии с действующим законодательством.

Телефон для справок: (8-017) 213-28-18, факс (8-017) 207-75-67.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
на встроенно-пристроенные помещения общественного назначения в составе объекта «Строительство группы жилых домов со встроенно-пристроенными помещениями общественно-бытового назначения в районе ул. Фогеля г. Минск.

Многоквартирный жилой дом со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения (№ 1 по генплану)»

Коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Первомайского района г. Минска» информирует физических и юридических лиц о создании объектов долевого строительства.

Информация о застройщике:
Коммунальное унитарное предприятие «Управление капитального строительства администрации Первомайского района г. Минска».

Зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 15 октября 2004 г. № 2122 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190572712.

Адрес: 220012, г. Минск, пер. Калининградский, 17, тел./факс 287 37 36. Режим работы: понедельник – четверг с 8.45 до 18.00, пятница с 8.45 до 16.45, обед с 13.00 до 14.00.

Объекты долевого строительства: помещения офисные, помещения отделения ОАО «Беларусбанк» в составе объекта «Строительство группы жилых домов со встроенно-пристроенными помещениями общественно-бытового назначения в районе ул. Фогеля г. Минск. Многоквартирный жилой дом со встроенно-пристроенными помещениями общественного назначения (№ 1 по генплану)».

Жилой дом на 230 квартир из 4-х секций различной этажности. Конструктивная схема жилого дома – монолитный рамно-связевый каркас с плоскими перекрытиями.

Краткая характеристика встроенных помещений: все встроенные помещения запроектированы на 1-м этаже поворотной 18-этажной секции. Каждая группа помещений имеет автономные входы снаружи, не связанные с жилой частью. В 18-этажной секции запроектирован пандус для мобильных групп населения, обеспечивающий свободный доступ в жилой дом и встроенные помещения общественно-бытового назначения.

Для заключения договоров долевого строительства представляются:

- помещения отделения ОАО «Беларусбанк», включают в себя зал для посетителей, кассы для работы с клиентами и вспомогательные помещения общей площадью 198,87 кв. м (по заключению экспертизы).
- Стоимость 1 кв. м общей площади составляет \$2200, оплата в белорусских рублях по курсу Национального банка на день платежа. Авансовый платеж в размере 40% от общей стоимости строительства в течение 10 банковских дней со дня регистрации договора, оставшаяся часть оплачивается по графику (приложение к договору создания объекта долевого строительства);
- офисные помещения, которые включают в себя кабинеты, подсобное помещение и санузел общей площадью 119,2 кв. м (по заключению экспертизы).
- Стоимость 1 кв. м общей площади составляет \$2200, оплата в белорусских рублях по курсу Национального банка на день платежа. Авансовый платеж в размере 40% от общей стоимости строительства в течение 10 банковских дней со дня регистрации договора, оставшаяся часть оплачивается по графику (приложение к договору создания объекта долевого строительства).

Начало строительства многоквартирного жилого дома – 15 августа 2013 г., окончание – 03 декабря 2014 года.

Возможна свободная внутренняя планировка, помещения запроектированы с независимым функционированием от жилой так и не жилой сопредельной территории. На фасадной части здания возможно размещение рекламной вывески. Планируется комплексное благоустройство территории с рациональной пешеходной связью и транспортной обеспеченностью. Планируемый к застройке жилой микрорайон в перспективе будет представлять собой пять многоэтажных жилых домов общей площадью 60 тыс. м² и населением 2,5 тыс. человек.

Застройщиком получены:

- решение на строительство Минского городского исполнительного комитета «Об изъятии, предоставлении земельного участка и разрешении строительства» от 18 апреля 2013 г. № 1114;
- свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации создания земельных участков и возникновения права временного пользования на них № 500/1001-2774. Свидетельство составлено 1 июля 2013 г.;
- заключение по архитектурному проекту РУП «Главгосстройэкспертиза» № 321-15/11 от 25.05.2011.

Условия озаконления застройщиком должников с объектом долевого строительства и ходом работ по его строительству по адресу: пер. Калининградский, 17, по согласованию с Застройщиком.

Условия конкурса: создание новых рабочих мест, продажа имущества с сохранением назначения продаваемых объектов для целей производства сельскохозяйственной продукции. Критерии для победителя: наивысшая цена продажи объектов, соблюдение условий конкурса. Оплата приобретаемого лота покупателем в течение 20 дней со дня проведения конкурса.

В случае единственного участника торгов ему будет предложено приобрести лоты по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов.

Продавец: Фермерское хозяйство «Савицкий В.В.», 247710, г. Калинковичи, ул. Интернациональная, 32. 247491, г. Речица, ул. Набережная, 110. Решением хозяйственного суда Гомельской области от 12.10.2009 г., тел. 80291225018, 80291730672.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет продавца (ОАО «Гомельоблреклама») р/с № 3012087360317 в ЗАО «Дельта Банк», УНП 400071204, код 153001281.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: ул. Гагарина, 20, каб. 2-8, г. Гомель в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00, прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 09 сентября 2013 г. в 17.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. **Подробнее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 10.08.2013 г.**

Порядок проведения конкурса и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на официальном сайте организатора торгов www.gomelobtreklama.by

Дополнительная информация по телефонам организатора конкурса: 8 (0232) 74 59 73, 74 17 34.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»
03 октября 2013 года проводит 20-ый открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел.руб.)
431	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 1106808051 дв. 918674 1984 г. 4 кат. 4 409 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
432	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 110028084 дв. 089533 1988 г. 4 кат. 2 499 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
433	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 686102075 дв. 06521 1986 г. 4 кат. 4 855 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
434	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 110058054 дв. 919202 1985 г. 4 кат. 364 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
435	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 110057089 дв. 486747 1978 г. 3 кат. 5 803 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
436	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 110127181 дв. 494791 1985 г. 3 кат. 3 074 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
437	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. 110098084 дв. 089032 1988 г. 4 кат. 2 482 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000
438	Гусеничный тягач МТ-ЛБ ш. без номера дв. 762554 1987 г. 4 кат. 526 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	100 000 000	10 000 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **03 октября 2013 г. в 11.00.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительские и другие необходимые документы до 17.00 **30 сентября 2013 года.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3-х дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5-ти банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10-ти банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток и денежные средства победителем лота перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012244970018 в ОАО «Белинвэстбанк», г. Минск, пр. Машерова, 29, код 153001739, УНП 101099370, БИК 153001369, Без НДС. Справки по тел.: (017) 398 07 81, факс (017) 398 07 81. Наш адрес в интернете: www.belspeckontrakt.by.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
на 9-секционный 11-19-этажный многоквартирный жилой дом со встроенными помещениями общественного и административного назначения, помещением товарищества собственников и подземным гаражом-стоянкой (1-й пусковой комплекс – Блок А) по генплану № 1 объекта застройки «Жилые дома, не относящиеся к жилым домам повышенной комфортности, по индивидуальным проектам в жилом районе «Дружба» по пр. Дзержинского в г. Минск

ные помещения общественного и административного назначения: общей площадью 3 459,66 м². В зоне верхнего технического этажа – мастерские творческих организаций, общей площадью 1094,74 м². Количество машино-мест подземной гараж-стоянки – 135.

Многоквартирный жилой дом расположен по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, д. 131.

Начало строительства – февраль 2008 года. Окончание строительства – второе полугодие 2013 года.

Проектно-сметная документация в установленном порядке прошла:

- государственную экспертизу (заключение РУП «Белгосэкспертиза Минстройархитектуры» от 06.09.2007 № 1979-07 с дополнениями к заключению от 30.12.2008 № 3227-5/08; от 04.06.2010 № 399-15/10; от 03.01.2011 № 1781-15/10; от 28.03.2011 № 208-15/11).
- государственную экологическую экспертизу (заключение № 158 от 11.06.2007).
- Инспекцией департамента контроля и надзора за строительством по г. Минску выдано разрешение на производство строительного-монтажных работ № 2-203Ж-015/08 от 31.03.2011 г.

Застройщику на праве временного пользования на период строительства выделены земельные участки общей площадью 10,8623 га решениями Минского горисполкома от 15 ноября 2007 года № 2679, от 03.03.2011 № 516. Собственником земельных участков является Республика Беларусь. Свидетельства (удостоверения) № 500/141-3252 от 10.01.2008, № 500/141-3247 от 10.01.2008, № 500/141-3248 от 10.01.2008, № 500/141-3251 от 10.01.2008, № 500/141-3250 от 10.01.2008.

10.01.2008, № 500/141-3250 от 10.01.2008, № 500/1028-2025 от 11.05.2010 выданы Республиканским унитарным предприятием «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру».

Заключение договоров создания объектов долевого строительства будет проводиться поэтапно.

Для физических и юридических лиц предлагаются к заключению договоры создания объекта долевого строительства (подземной автостоянки) 56 (пятьдесят шесть) машино-мест (56 долей из 135 в праве собственности на подземную автостоянку).

Стоимость за одно машино-место (1/135 доли в праве собственности на подземную автостоянку) на дату публикации проектной декларации (27.08.2013 г.) составляет 142 880 000 (Сто сорок два миллиона восемьсот восемьдесят тысяч) белорусских рублей, что эквивалентно 16000 (шестнадцать тысяч) долларов США по курсу Национального банка Республики Беларусь на дату публикации проектной декларации.

Предполагаемый срок ввода объекта долевого строительства в эксплуатацию: второе полугодие 2013 года.

Строительство многоквартирного жилого дома ведется застройщиком собственными силами.

Срок действия настоящей проектной декларации – до 30 декабря 2013 г.

Подробные сведения об объекте долевого строительства и ходе работ по его строительству можно получить по адресу: г. Минск, пр. Дзержинского, 5, этаж 6, комн. 5603, или по телефону: (017) 246-47-43; 328-19-55, 611-33-33 (velcom), на сайте www.dolevoe.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Открытого акционерного общества «Борисовское предприятие музыкальных инструментов» (продавец)

проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества (в комплексе) в составе:

№	Наименование	общ. пл., кв.м	инв. №
1	корпус № 1 с четырьмя пристройками и галереей	6947,1	610/С-53930
2	корпус № 2 с тремя пристройками и переходной галереей	9599	610/С-53935
3	пристройка к корпусу № 1 (изготовление футура)	1535,4	610/С-53920
4	чек сувениров	290,2	610/С-53934
5	чек ширпотреба	1872,6	610/С-1575
6	участок обработки чугунных рам с тремя пристройками	507,5	610/С-53931
7	РМЦ с пристройкой	1161,2	610/С-53918
8	прирельсовый склад хранения лаков и красок	424,3	610/С-53946
9	склад готовой продукции	717	610/С-53933
10	электроды, чех раскроя фанеры, компрессорная	639,2	610/С-53929
11	здание растворобетонного узла	20,3	610/С-53921
12	бойлерная с пристройкой	278,6	610/С-53925
13	здание трансформаторной подстанции с пристройкой	350,1	610/С-53943
14	насосная станция 1-го подъема	94,8	610/С-53937
15	насосная станция 2-го подъема	63,1	610/С-53938
16	пост приема и выдачи нефтепродуктов	47,3	610/С-53945
17	станция перекачки	41,8	610/С-53944
18	капитальное строение (низкоопорная станция перекачки сточных вод)		610/С-53941
19	здание для ПВМ	45	610/С-53940
20	эстакада		610/С-53942
21	склад ГСМ	68,3	610/С-53936
22	чек металлодеталей с тремя пристройками	1924,9	
23	химлаборатория с двумя пристройками (гараж, гараж автотракторный)	630,5	
24	сушильно-раскrojный цех с тремя пристройками	4421,5	
25	чек лесопильный с двумя пристройками	1080,5	
26	котельная с двумя пристройками	1380,5	

А также: труба дымовая, ворота механизированные, ограждение, дороги асфальтированные, проезды и площадки, сети водопровода, сети канализации, электросиловое хозяйство, хозяйство мазутовое.

Указанные объекты расположены на земельном участке, площадью **6,4375 га** (предоставлен на праве постоянного пользования) с кадастровым номером 64040000000182, расположенном по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. 30 лет ВЛКСМ, 36.

27	изолированное помещение, наименование – помещение центрального склада	583,8	610/Д-54608
----	---	-------	-------------

Объект расположен на земельном участке, площадью **0,2495 га** (предоставлен на праве аренды), с кадастровым номером 62085010000801023 по адресу: Минская область, г. Борисов, ул. 30 лет ВЛКСМ, 36/21-3

28	оборудование согласно перечню (перечень находится у организатора аукциона)		
----	--	--	--

Начальная цена с НДС – 34 398 115 521 бел. руб.

Задаток 5% от начальной цены (1 719 905 800 бел. руб.), перечисляется на р/с № 3012108260018 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, УНП 690324015.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 10 (десяти) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Фактические затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» за 24.07.2013.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by.

Аукцион состоится **09.09.2013** в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **06.09.2013** до 12.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224-61-34, (8029) 102-21-17.

В суд Светлогорского района Гомельской области поступило заявление о признании безвестно отсутствующим САВЕЧЕНКО Николая Александровича, 11.11.1963 года рождения, уроженца дер. Белица Черечерского района Гомельской области, зарегистрированного по последнему известному месту жительства по адресу: Гомельская область, Черечерский район, аг. Вознесенский, ул. Гвардейская, д. 25, который с 08 заявления пропал в 2010 году, и место нахождения его неизвестно.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о Савченко Николае Александровиче, сообщить их в суд Светлог

